

Martin Semerád

Čarodějovi pohádky

Pohádka červeného květu

- Bylonebylo je jisté magické zaklínadlo, které vás většinou zcela spolehlivě zavede do pohádky. V tomto případě tomu bude jen pro ty z vás, kteří si chtějí přečíst i úvod. Ostatní mohou začít číst rovnou pohádku, stačí vynechat sedm odstavců... Pro všechny platí následující pravidlo - Vynecháte-li více než úvod, učiňte tak s vědomím, že bude příběh chudší, ale vy budete moci jít dřív spát, protože pohádky je nejlépe číst před spaním. Beztak je tento příběh

dvojpoehádkou a můžete ji tedy rozdělit do dvou částí; jste-li Šahrazád, nebo jste-li v podobné situaci, tak lze dělit i do částí tří, ale ať vás nezastihne ranní svítání.

Bylo? ... Nebylo! Tedy alespoň pro vás ne, kdo čtete tento příběh poprvé. Pro mě ale zcela určitě bylo a možná tak trochu i stále je. A pro vás také je jisté bylo a pro jiné z vás je to jen nebylo. To já nevím. Možná, že vy to víte už teď, a dost možná, že vám na to nevystačí celý váš život, abyste to také zažili. Kdo ví...

A může to též být jen sen, který se vám bude zdát, stejně tak jako se zdál mě jedné dlouhé letní noci, kdy jsem usedl do koruny prastarého stromu zachumlán do svého teplého zimníku. Opřel jsem se o hřejivou kůru, která, ač krabatá, stářím svraštělá a popraskaná, byla docela pohodlná, a zaposlouchal jsem se do tichých slov vánku. Usínat na stromě, nebo dokonce ve stromě je velmi zvláštní pocit a těm, kteří jej dosud nezažili, ho mohu jen doporučit. Ale prosím vás, nelezte nijak vysoko, jen na nejnižší větve a i tak buďte velmi opatrní. Případně se zeptejte na radu nějakého druida nebo elfa, jestliže nějakého potkáte.

Bylo už opravdu pozdě, oči se mi začaly klížit a já vychutnával ty krásné chvíle před usnutím. Vzpomínal jsem na elfí zemi, na dryády a staré druidy, na víly a vůbec na staré i jiné časy a povzdechl jsem si při pomýšlení na svítání, které ozáří svět kolem a mě ze snů zbydou jen vzpomínky, protože snít s otevřenýma očima ještě tak dobře neumím a prý se to ani nehodí. Alespoň mnozí to říkají (především ti, co se paní Realitě snaží pohlížet zpříma do očí, ačkoliv nevědí, že z očí do očí se má hledět především Pravdě, ale přitom stále pošilhávat po jejich sestřičkách Kráse, Štědrosti, Lásce, Odpuštění a Vlídlosti a vést si přitom za ruku svého Anděla Strážného či jiného, nevytrátit z hrsti Rozum a nešlapat si po Štěstí. Místo toho však hledí jen na svou Realitu, ale jak se pak mají

sejít v nějaké pohádce se svým princem, princeznou, či jinou pohádkovou bytostí, to tedy nevím..).

Ten strom nebyl vůbec obyčejný. A mimochodem, jestli jste někdy viděli obyčejný strom, běžte se na něj podívat znovu a uvidíte! A jestli jste někdy viděli obyčejného člověka, tak jste tak trochu slepí a možná i trochu hluchí a já vám předepíšu jako recept knížku Michaela Endeho = Děvčátko Momo a ukradený čas. Kdo můžete, běžte za Momo osobně. Po cestě nejspíš potkáte několik lidiček, které za ní spolu s vámi také co nevidět pošlu. A nebojte se, nebude tam žádná tlačení, to už je zařízeno...

Tento strom však navíc uměl vyprávět pohádky. Bylo něco po půlnoci a tehdy jsem uslyšel tichá slova starého stromu...

Příběh se odehrával (ale pro mnohé hrdiny to nebyla až taková hra, stejně jako v našem světě si skoro nikdo nehraje, a to je dobře, protože jinak by to nebyla žádná hra) v době, kdy lidé nežili ve velikých městech, nýbrž v roztroušených chaloupkách či malých vesničkách, jež byly od sebe vzdáleny mnohdy i několik dní cesty. Přesto nebyl ten kraj tak pustý, jak by se mohlo zdát. Žilo zde mnoho tvorů a bytostí lidem podobných i zcela nepodobných. Svět nebyl dosud lidmi rozdělen a poznán, ale lidé sami již měli mnoho společného s těmi, kteří žijí dnes, stejně jako s lidmi, kteří žili před mnoha tisíci lety...

* * *

V jedné vesničce, v které nestálo více než padesát dřevěných stavení, bylo zvykem, že každou práci vykonával ten, kdo ji nejlépe dovedl, a jeho služeb využívali ostatní lidé. Byl zde kovář, který vyráběl vše ze železa; od radlice pro oráče po jehlice do vlasů, mlynář, který mouku ve velikých kamenech ručně drtil, neboť mlýn v té vesnici dosud neznali, a žil zde i pastýř, který ovečky na pastvu vodil, v létě je stříhal a z mléka vyráběl sýr. Ale pastýři nebyli podobní dnešním. Na pastvu ovečky nevyháněli, jen je doprovázeli na ta místa, kde byla tráva nejčerstvější a nejšťavnatější. Lidé ovečky nejedli, stačila jim jen jejich vlna a mléko. Za to ovečkám poskytovali přístřeší a hledali pastviny. Ani ovčácký pes v té vesnici nebyl a vůbec žádný pes dosud nesloužil člověku, neboť toho nebylo třeba. Ne že by snad nebylo hladových vlků, ale i ti měli s lidmi nepsanou úmluvu a vždy jednou do měsíce jim připadl nejstarší beran či ovce ze stáda, protože vlci na rozdíl od lidí museli maso jíst již za těch dob. Ale i zvyky zvířat byly docela jiné než dnes.

Tak například zajíci jedenkrát do týdne pořádali závody, v kterých se rozhodovalo o nejpomalejším z nich. Ten pak připadl vlkům. Po zbytek týdne se ale ostatní mohli bezstarostně procházet lesem i po lukách a nežili ve strachu před nenadálou zákeřnou smrtí. Vždyť i tráva, kterou se živili zase oni, musela zemřít, ale i tu jedli vždy tak, aby ji nespásli zcela. Vlci měli také své zákony, ale o tom až později.

Pastýř, který je na počátku tohoto příběhu, chodil krajem a vybíral pastviny na příští dny, ovečky na ně z rána zavedl a večer doprovodil domů. Tato práce ale nebyla nikterak náročná, naopak, pro pastýře, který dobře znal širé okolí vesnice, byla až příliš jednoduchá. Jiné povinnosti

neměl, staral se jen o své ovečky a o sebe. Žil ve svém domě sám. Jeho maminka již zemřela, otec před léty v zimě spadl do kamenné strže a jeho jediný bratr odešel kamsi do světa. A tak si pastýř vyprosil u stromů píšťalku. Stromy již tehdy rozuměly lidské řeči a někteří jí i samy uměly mluvit, ale dosud neuměly zpívat.

Pastýř hrál na píšťalku celé dny. Jeho písně v sobě ukrývaly krásu, kterou nelze ani slovy vypovědět. Když hrál ve stínu stromů, přicházela si tu čarokrásnou hudbu vyslechnout zvířátka a ptáci se slétali z okolí, usedali na větve a tiše poslouchali. Tak tomu bylo po dlouhou dobu den co den, až se nejlepší z ptačích pěvců osmělili natolik, že začali pastýře sami doprovázet. Brzy se přidali i ostatní. Byl z toho hotový koncert, který vítr roznášel daleko po kraji a každému, kdo zaslechl byť jen několik tónů, se rozjasnila tvář a myšlenky se obrátily k dobrému. I dnes zazní ozvěna té dávné hudby v našem světě, v úderech lidských srdcí či ve vzdáleném zpěvu lesa za tiché noci plné hvězd a teplého vánku, který se jen zlehounka dotýká větví. Tehdy se totiž ševelící lístečky rozezpívají starou písní, kterou se stromy naučily okouzleny mocí pastýřovy flétny.

Všechny zaplavila vlna radosti a klidu. Z pastýřova čela zmizely vrásky, jeho tvář se vyjasnila a v očích se mu zalesklo. Vše kolem zkrásnělo, tráva i stromy se zazelenaly a rozkvetly, ptáčkům, co zpívali, narostlo měkhoučké a hřejivé peří a kdo byl nemocen, ten se uzdravil. Taková byla a je moc dobré hudby.

Když pastýř dohrál, přemýšleli všichni, čím by se mu odměnili. Ne proto, že by se cítili nějak povinováni. Prostě měli radost a ta radost patřila v první řadě pastýři. Ten však ničeho pro sebe nežádal, jen všechny prosil, aby si zapamatovali to dobré, co v hudbě zaslechli a dál pomáhali šířit hudbu po světě. A to mu všichni ochotně slíbili. Přece jen se ale pastýři dostalo nečekané odměny. Starý mohutný strom, pod který pastýř nejčastěji usedal, jednoho dne promluvil lidskou řečí, poděkoval pastýři za to, že naučil stromy milovat hudbu a daroval mu nádherný květ červené barvy. A nebyl to ledasjaký obyčejný květ. Kdokoliv k němu přivoněl, tomu se hned tvář vyjasnila a srdce pookrálo. Ten květ neuvadal a neztrácel nic ze své krásy, i když ho měl pastýř zavěšený na zdi své světničky. I plynuly pastýřovy dny radostněji než dřív a nic nekazilo jeho radost.

Léto bylo sotva v polovině, když tu náhle strom, který daroval pastýřovi červený květ, začal usychat. Povadlé listy se mu stáčely k zemi, žloutly a jeden za druhým opadávaly. Pastýř se v prvních dnech snažil strom zalévat, půjčil si od sousedů velké vědro a chodil s ním k potoku, který ležel na druhé straně lesa, na jehož kraji stál strom. Ale všechno pastýřovo snažení nebylo nic platno, buď měl strom kořeny příliš hluboko v zemi, nebo voda odtékala do stran, ale jisté bylo, že zelených listů na větvích ubývalo a strom pomalu umíral pastýřovi před očima.

Tu si pastýř vzpomněl na příběhy o vládci potoků a řek, které slýchal jako malý hoch od svého dědy před usnutím. Ve vesnici sice už nežil nikdo, kdo by kdy vládce na vlastní oči spatřil, ale pastýř přesto doufal, že mu někdo poradí. Když večer zavedl ovečky domů, poprosil o radu bělovlasého starce, který kdysi býval mlynářem. Ten se dlouze zamyslel,

až se pastýři zdálo, že usnul, protože starý mlynář přemýšlel se zavřenýma očima. Nakonec ale oči otevřel a pravil:

"Vydej se zítra přímo za prvním slunečním paprskem. Půjdeš-li rychle, měsíc ti pětkrát ukáže svou tvář a šestý den ti slunce ozáří vodní hladinu řeky. Tam hledej vodního krále, nebo alespoň někoho, kdo umí lépe poradit nežli já. Děkuji ti za mléko i sýr, ale teď mne již nechej odpočinout. Dobré pořízení a dnes se dobře vyspi, budeš potřebovat mnoho sil."

Pastýř poděkoval a když odcházel, zadíval se za ním starý mlynář zvláštním pohledem, který je dán starým moudrým lidem, usmál se a několikrát pokynul hlavou.

Pastýř se zachoval přesně podle starcovy rady a brzo ulehl. Ráno, dříve než vyšlo slunce, vstal a na dobu, než se vrátí, svěřil péči o ovečky jednomu chlapci z vesnice a trpělivě čekal na svítání. Když se konečně rozednilo, vykročil za prvním paprskem. Šel dosti rychle, rychleji než starý mlynář předpovídal, neboť byl na dlouhé chůze zvyklý a navíc měl starost o strom. Šel tři dny a jednu celou noc a na sklonku čtvrtého dne zaslechl šumění vody a dunění vodopádu. Po chvíli dorazil k velké řece.

Již delší čas ho sužovala žízeň, protože za celý uplynulý den nenarazil byt jen na malý potůček a tak se s velkou chutí napil. Voda byla lahodná, chladivá a naplněná podivnou vůní. Když dopil a zvedl hlavu, spatřil stát na řece dívku. Byla krásnější než kterákoli bytost, jakou kdy za celý svůj život viděl. Také ona si všimla pastýře a zamířila směrem k němu. Její útlé nožky se pohybovaly po vodní hladině, jako by to byla pevná zem a její chůze připomínala tanec. Zanedlouho se ocitla v pastýřově blízkosti. Ten nebyl schopen říci jediné slovo a srdce se mu prudčeji rozbušilo. Také dívka nepromluvila, jen se mile usmívala, a tak tam oba tiše stáli proti sobě, hleděli si do očí a slunce, které pomalu zapadalo, jim do vlasů vplétalo své zářivé paprsky. Pastýř se cítil trochu bezradně, ale nedokázal přerušit mlčení. Ruka mu klesla k pasu, kde měl zavěšenu flétnu. Uchopil ji pevně, pomalu přiložil k ústům a začal hrát. Zprvu jen velmi potichu. Tichounce jako vánek se nesly jednotlivé tóny vzduchem. Když však několik prvních z nich odeznělo, tu dívka pokynula rukou a proud v řece se na chvíli zastavil. Pak se dal znovu do pohybu, ale již nešuměl, nýbrž každá vlnka se rozezněla jedním tónem pastýřovy flétny. Vlnky do sebe narážely, tříštily se, míhaly se sem a tam a v jediném okamžiku se celá řeka rozezpívala. Pastýř hrál dál a s každým novým tónem, který zazněl, se píseň řeky stávala lahodnější. Dívka se posadila vedle pastýře a snivě poslouchala. Slunce konečně zapadlo, ale pastýř přestal hrát až s příchodem prvních hvězd. I řeka se trochu ztišila, ale neutichla docela. Dívka vstala a řekla:

"Děkuji ti, milý človíčku, za tvoji píseň. Již jsem o tobě hodně slyšela od ptáků a ostatních zvířat, které se sem přicházejí napít. Někteří mi dokonce zpívali něco z toho, co si je naučil a mě to připadalo velmi kouzelné, oni však všichni říkali, že se tobě ani zdaleka nevyrovnají. Byla jsem velmi zvědavá na tvou hudbu, ale můj tatínek mi nikdy nedovolil se za tebou vypravit... Ale pověz mi, co tě přivádí do těchto končin, tak vzdálených od tvého domova. Vy lidé nikdy nechodíte tak daleko, ani vy pastýři, protože

tráva na loukách v okolí vaší vesnice je stále zelená a svěží. Nebo se snad mýlím? Máš jistě nějaký důvod, protože nikdo neodchází z domova jen tak, jen malé děti se občas zaběhnou."

Při posledních slovech se velmi pěkně a tajemně usmála. Pastýř si náhle vybavil matnou vzpomínku, kdy se sám jako docela malé dítě zatoulal a kdosi mu pak poradil cestu zpět, ale kdo byl ten tajemný zachránce, si již nemohl vzpomenout. Později považoval celou příhodu za část svých snů a s nikým o ní nemluvil. Ale nyní se mu opět vybavila. Nevěděl, zdali ta dívka něco z jeho příběhu zná. Jisté ale bylo, že ten překrásný úsměv patřil jemu, ať již znamenal cokoliv.

Pastýř se déle neostýchal a jak nejlépe dovedl, vypověděl dívce vše, co ho trápilo. Řekl, že hledá vodního krále, aby u něho vyprosil vodu pro starý strom, jenž mluví lidskou řečí. Vyprávěl též o červeném květu, který přišel nabídnout vodnímu králi darem, bude-li ochoten pomoci. Dívka se při zmínce o vodním králi zase tajemně usmála, a když pastýř domluvil, pravila, že ona sama je dcerou Panovníka všech vod a hned teď za ním zajde. Červený květ ať si pastýř nechá a odnese domů, neboť pod vodou by beztak neměl velkého užitku.

"Za chvíli nashledanou", řekla a zmizela pod hladinou. Pastýř nemusel dlouho čekat a dívka se znovu vynořila. Její šat byl docela suchý, čemuž se ale pastýř příliš nedivil, neboť o vílách slyšel ještě podivuhodnější věci.

"Můj otec ti vzkazuje, že pramen, který vyschl, se opět naplní, ale nejen to. Voda z něj bude vyvěrat na povrch a kdo se napije, ten bude stárnout pomaleji a bude-li nemocen, pak se uzdraví, nebo se alespoň zmírní jeho bolest. Ještě jednou ti děkuji za tvou píseň, ale musím se teď vrátit domů. Ty dnes ani po celou cestu zpět nebudeš potřebovat žádné přístřeší, protože tě bude provázet vůle a moc vodního krále a nestihne tě tedy po cestě nic zlého... Přejí ti sladké sny, ale i ty slané, ty o Velikém moři, které je tak krásné..." Pastýřovi se náhle vybavil jasný obraz modrého moře pokrytého bílými krajkami vln, zaslechl vzdálený chechtot racků a šumění vln převalujících se na písčité pláži, ačkoliv moře nikdy předtím neviděl. Měl souzeno, že ho na vlastní oči spatří ještě mnohokrát, ale v této chvíli si jen pomyslel, že ta nádherná představa moře se nemůže nikterak vyrovnat pohledu do modrých očí té, která stojí před ním. Jak si toto pomyslel, obraz moře zmizel.

Pak se rozloučili a dívka podruhé zmizela pod vodou. Pastýř se ještě chvíli díval na vodní kruhy, ale protože byl velmi unaven, lehl si do trávy a spokojeně usnul. Ráno ho probudilo slunce svými hřejivými paprsky. Pastýř již necítil nic z únavy předešlého dne, vstal a vydal se na pochod. Cesta zpět mu uběhla rychle a bez nehod. První jeho kroky vedly ke starému stromu, který tak dobře znal. Ale jaká změna se s ním stala od chvíle, kdy ho pastýř viděl naposled. Teď byly jeho lístečky sytě zelené a nedaleko místa, kde rostl, vytékal ze země malý třpytící se potůček, který tam dříve nebýval. Přesně tak, jak říční dcera předpověděla. Pastýř vduchu znovu poděkoval vodnímu králi, napil se a zamířil ke své vesnici.

Strom byl tedy zachráněn a kouzelný pramen uzdravil mnoho lidí ve vesnici z různých nemocí. Zato pastýř chodil od té doby se stále zamyšlenější tváří. Nemohl zapomenout na krásnou vodní pannu, její tvář

měl stále před očima a její líbezný hlas jako by stále slyšel ve vzdáleném šepotu listoví lesních stromů. Po několika dnech a nocích, kdy oka nezamhouřil, se opět vydal na cestu, za hlasem svého srdce. Šel jako ve snách. Nevěděl ani, jak dlouho jde, necítil únavu, žízeň ani hlad. Nohy ho nesly stále dál a dál a najednou se ocitl na břehu řeky. Voda šuměla, vodopád hučel. Vše bylo stejné jako tehdy, když na toto místo přišel poprvé, jen zlatovlasou vodní pannu nikde neviděl. Pastýř dlouhou chvíli stál beze slova. Jen jeho srdce mocně bušilo jak kovářovo kladivo, jen se rozskočit. Nakonec si ale dodal odvahu a mocným hlasem zavolal a prosil vodního krále, aby ho vyslechl. Chvíli se nedělo nic. Najednou se vlny v řece vzedmuly, slunce zakryl mrak, a když slunce zase vysvitlo, stál na břehu řeky sám vodní panovník.

Vypadal skoro jako člověk, ale jeho tělo nebylo z masa a kostí, ale z vody a ledu. Místo vlasů měl na hlavě množství barevných korálů, ale oči byly zcela podobné lidským, jen byly mnohem pronikavější. Král působil majestátným dojmem, ale nikterak zlým. Sám byl velmi moudrý a o světě i lidech toho hodně věděl. Proto na sebe vzal podobu lidskou, neboť ji považoval za nejvhodnější. Nebyl však svým tělem vázán, stejně jako mnoho dalších mocných bytostí toho světa. Byl opravdu velmi mocný, ale ne všemocný. Sám byl též otec, a tak nemohl nevidět, jak je jeho dceři, když celé dny sedává u vodopádu a tiše hledí do dále. Měl mnoho dcer a všechny byly jeho srdci drahé. Byl tedy rozhodnut dát pastýřovi jednu z nich, ale jen pod tou podmínkou, že se pastýř vrátí a setrvá do konce svých dnů ve vodní říši, jestliže mu žena zemře dříve, než pastýř sám. Pastýř bez váhání souhlasil. Na to se řeka rozestoupila a na břeh vyšla vodní dcera. Byla ještě krásnější, než jak si ji pastýř pamatoval, ačkoliv obrazotvornost zamilovaných je takřka bez hranic. Oblečena byla v bělostný šat, který se jí nikdy za celý její život ani trochu neušpinil a zůstával bílý, bělejší než křídla labutí. Rozloučila se se svým otcem, podala ruku pastýři a spolu s ním odešla do vesnice.

Žili spolu v prosté chýši. Lidé přesně netušili, kdo je ta milá a tajemná bytost, kterou si vzal pastýř za ženu. Říkali jí Běla, to podle šatů, ale posléze jí dali ještě mnoho jmen. Její pravé jméno se ale nikdo z lidí kromě jejího muže nedozvěděl. Ostatním lidem to však nevadilo. Nepotřebovali ještě řešit každou záhadu a odhalovat všechna tajemství druhých, neboť neznámým jim zůstával skoro celý svět. Lidé tehdy nežili ve světě prázdných slov a křivých zrcadel, ale ve světě skutků a citů. Když například viděli krásnou květinu, nepotřebovali vědět, proč vyrostla právě tam a tam, nevěděli, kdy odkvete a mnohdy jí ani nepřisoudili nějaké jméno. Uměli se radovat z každé chvíle, každého prožitého okamžiku, ze všech svých příběhů. O každém by bylo co vyprávět, neboť ničí život nebyl obyčejný, stejně jako není obyčejný život nikoho z vás. Tento příběh ale patří pastýři a červenému květu, neboť o něm mi vyprávěl strom...

Říční dcera si s sebou přinesla kouzelné nápoje, které zpříjemňovaly život všem ve vesnici i v okolí. Některé z nich způsobovaly, že lidé unesli celé kmeny stromů, jiné zase zaháněly noční můry a přivolávaly sny příjemné a posilující, další tišily bolest a léčily její příčiny. Všechny byly velmi lahodné chuti. Byly velmi oblíbené, ale jen u mála z nich mohla říční

dceru prozradit lidem z vesnice jejich tajemství. Bylo to především proto, že mnohé recepty na výrobu byly příliš nebezpečné a nebylo v lidské moci zachovat přesné dávkování a postupy, jejichž sebemenší porušení by většinou znamenalo přípravu prudkých jedů, které by lidem z vesnice jen uškodily. A na některé z lektvarů platil přímo zákaz vodního krále, jehož pravý důvod neznala ani jeho dcera.

Pastýř dál chodil s ovečkami na pastvu a jeho žena ho doprovázela. Než se rok s rokem sešel, narodila se jim dceruška, které dali jméno Jasněnka. Již jako malé děvčátko byla velmi krásná a když vyrostla, byla ještě krásnější, stejně jako z ranního poupěte vykvete růže dne. Týdny a měsíce ubíhaly a všechny jejich dny prožil pastýř se svojí ženou a dcerkou radostně. Ale věčnost žití na zemi není údělem lidským a ani těch, kdo svůj osud s lidským spojí. Jednoho rána se říční dcera již neprobudila ze spánku. Umřela s úsměvem na tváři a nikdo nemohl říci proč. Jasněnce bylo tehdy sotva šest let. Pastýř dodržel svůj slib a odešel do vodní říše. Svou malou dcerušku svěřil do opatrování moudrého člověka, bělovlasého hodného stařečka, který pastýři do vodní říše před lety cestu ukázal. Ten se Jasněnky ujal a vychoval ji.

Když pastýř odešel do vodní říše, stal se Vodomilem a ve službách vodního panovníka procestoval mnoho zemí. Jednou se též na svých cestách dostal do rodné vesničky, ale to bylo až po mnoha letech. Poté ho starý strom víckrát nespátřil, ale nikdy na něj nezapomněl a častokrát si ševelil jeho písně.

Malé Jasněnce zůstala na památku po rodičích tatínkova flétna a červený květ, jehož moc se za ta léta nezmenšila. Jasněnka pomalu vyrůstala, mnoho věcí se naučila a to nejen od lidí z vesnice. Byla totiž nejen dcera lidská, ale i napůl víla. Lákal ji les, zvláště za měsíčních nocí, kdy rusalky a lesní žínky na paloucích tančily. Odcházela proto často v noci sama z domu a toulala se krajem. Někdy pak prospala celé dny, než se od lesních bytostí naučila umění posilujícího spánku natolik vydatného, že mohla spát třeba jen několik hodin, a přesto byla čilá jako rybička. Lidé z vesnice jí ale moc nerozuměli. Jasněnka si sice občas hrávala s ostatními dětmi, ale neměla ve vesnici žádného skutečného přítele, až na starého mlynáře, který ji opatroval. Měla ráda všechny lidi ve vesnici a i oni ji měli svým způsobem rádi, ale mít skutečného přítele, k tomu je třeba ještě něco jiného.

Jasněnka si stále nevybrala práci, kterou by měla na starosti. Ve vesnici nebyla nikomu žádná práce nucena, a přesto zde nebylo povalečů a lenochů. Když si někdo vybíral své povolání, často se radil se staršími a moudřejšími o tom, co by bylo nejprospěšnější. Nebylo žádnou výjimkou, když si někdo nechal na rozmyšlenou i několik let a mezitím se učil všemožným dovednostem a přikládal ruce k dílu všude tam, kde ho bylo zapotřebí, nebo kde ho práce bavila. Měl-li někdo k něčemu talent, nezůstal skryt a mohl se projevit. Lidé žili za těch dob v blahobytu a není divu, neboť svůj um, čas, mysl i sílu vynakládali na správném místě a nepromarnili je v nesmyslných rozepřích a bojích mezi sebou či s jinými tvory. A kromě toho měli své ochránce, o kterých však vůbec nevěděli, stejně jako nevěděli nic o svých nepřítelích.

Jasněnka se ale příliš nevěnovala lidským činnostem. Stále víc a víc tíhnula k lesu. Od víl se naučila tančit a zpívat a dervové - bytosti stromů a keřů - ji naučili milovat stromy a poznávat mnohé lesní květiny a plody. Své přátele si našla i mezi vlky. Jejich podivně znějící řeči se naučila s pomocí jedné staré víly, která jí byla příznivě nakloněna. Jasněnka si především oblíbila jednoho mladého vlka, který se nedávno stal vůdcem smečky. Nejmilejší ji však zůstal její strýček mlynář. Byl již velmi starý a mnohdy potřeboval pomoc.

Jasněnka byla velmi krásná, ale to neznamenal, že by kolem sebe měla množství nápadníků, jak by tomu jistě bylo dnes nebo v jiném kraji. Právě naopak. Krása není všechno a navíc byla považována tak trochu za podivína. A bylo to tak dobře, protože Jasněnce nebylo souzeno vzít si za muže nikoho z vesnice a těžko by bylo tomu, kdo by se do ní bezhlavě zamiloval. Naštěstí byl Amor v té době hoch mladý a milosrdný, nebyl nepozorný, nikdo mu dosud jeho šípy neukradl a ani on je nevysílal nazdařbůh. Nebylo ani poblouzněnců, kteří by ho volali dnem i nocí, zmámených svými sny a představami.

Jednou, chvíli před rozedněním, se Jasněnka vracela ze vzdálenějšího koutu lesa zpátky k vesničce. Byla na návštěvě u dervů a nesla si plnou náruč červených jableček, vlašských a lískových ořechů. Tu uslyšela žalostné zavytí. Ozvalo se jen jednou, přesto se jí podařilo vytušit směr, odkud přišlo. Po chvíli našla v kamenité strži svého přítele, vlčího vůdce. Nešťastnou náhodou se s ním utrhla kus svahu a on se zřítíl a při pádu si zlomil oba přední běhy, takže nemohl vstát. Jasněnka odložila všechny plody na zem a pokusila se mu pomoci. Ale její slabé síly nestačily k tomu, aby vlka byť jen nadzdvihla, natož aby jej dokázala vytáhnout z propasti. Ovázala mu tedy tlapy šátkem a slíbila, že se za chvíli vrátí. Potom rychle odběhla k vesničce. V chaloupce začala hledat lektvary, které jí zůstaly po mamince. Několik jich skutečně našla, ale rány hojící lektvar mezi nimi nebyl. Strýček mlynář se zrovna probudil a Jasněnka se ho hned ptala, zda-li o něm neví. Mlynář ale smutným hlasem odpověděl, že byl bohužel všechen spotřebován minulou zimu a žádný nezbyl. Jasněnka jen tiše vzdychla. Potom řekla strýčkovi, že musí jít na pomoc příteli, co spadl do strže, aby ji nečekal k obědu. Jablka, která leží na stole, ať si vezme ke snídani. Dala mu ještě pusku na dobré jitro a vydala se zpátky do lesa.

Pomocí nápoje zvětšujícího sílu vytáhla Jasněnka snadno vlka ze strže a odnesla ho až do jeho doupěte. Potom vyhledala několik léčivých bylin a na obě zlomené nohy dala vlkovi léčivý obklad. Vlk jí pěkně poděkoval. Po chvíli ale dodal:

"Všechna tvá starost o mě je zbytečná, protože mě už asi beztak není pomoci. Za třikrát pět dní se koná Běh měsíce a do té doby se mi nohy neuzdraví. Přinejmenším budu kulhat a v závodě prohrají."

"Co to znamená, milý vlku, že budeš poražen v jednom závodě? Vždyť jsi vyhrál už tolikrát. Není přeci nutné být vždy první. Nebo snad ano?" ptala se Jasněnka, protože ještě nic nevěděla o tom, co čeká toho, kdo prohraje Běh měsíce. Vlk jí tedy vše vysvětlil:

"Závod se běží třikrát a kdo ani v jednom z nich nedokáže doběhnout do cíle ve stanoveném čase, který je měřen pomocí prastaré říkanky, bude

sežrán ostatními. Takový je prastarý zvyk a zákon, který ani vlčí vůdce nemůže a ani nechce měnit. Kdyby všichni kulhající vlci běhali po lese, tak by vlci už nebyli vlky."

S tím se však Jasněnka nemohla smířit. Mezi lidmi ve vesnici žádný podobný zákon neplatil, kdo byl nemocen, byl léčen, kdo se neuzdravil, o toho se starali dál. Řekla proto vlku, ať se ani on nevzdává předem, neboť do doby úplňku, kdy se Běh měsíce koná, uplyne ještě hodně vody v potoce. A nikdo neví, jak všechno nakonec dopadne.

Jasněnka už měla v té chvíli svůj plán. Nejdřív zašla za jedním dervem a poprosila ho, aby každý den donesl vlkovi jídlo a vodu. Potom se vrátila do vesnice. Požádala kováře, zda by se asi týden staral o strýčka mlynáře. Kovář souhlasil a Jasněnka odešla navštívit svého dědečka, kterého předtím ještě nikdy neviděla.

Cestou ani trochu nebloudila. Šla vedená vnitřním hlasem, který jí neomylně ukazoval cestu k veliké řece. Dorazila k ní o den rychleji, než její otec před lety, protože spala v noci jen čtyři hodiny, a přesto si dobře odpočinula. Jasněnka si stoupla na břeh a pošeptala vodě, že vnučka vodní krále ho přišla navštívit. Voda se zachvěla a několik pramínků jak vlásek tenkých se začalo vlnit směrem ke dnu. Jen malou chvíli na to se k hladině začal přibližovat jasný červený paprsek. Ve chvíli, kdy se dotkl břehu, zmizel. Místo něj se před Jasněnkou objevil její děd - Vodní král. Měl tu podobu, jakou znala z vyprávění svého otce, ale dokázala v jeho očích vyčíst i mnoho z toho, co v nich měla ukryté i její maminka a konečně i Jasněnka sama. Ani jeden z nich nepromluvil byt' jediné slůvko, které by kdokoliv mohl zaslechnout, a přesto si řekli víc, než lze vyjádřit slovy. Velmi dlouho tam stáli spolu na břehu řeky a slunce se začalo pomalu klonit k západu. Vodní král se s Jasněnkou rozloučil. Jen jednou ho směla jeho vnučka žádat o pomoc a Jasněnka tak učinila pro svého drahého přítele. Dostala od Vodního krále perlu, která vlka jistě vyléčí. Slunce zapadlo, král zmizel a Jasněnka se vydala na cestu zpátky. Kouzelná perla zachránila vlka před jistou smrtí a Jasněnka získala přátelství všech vlků, kteří měli svého vůdce velmi rádi.

Minul podzim a zima nastoupila svou vládu. Napadlo hodně sněhu, za nocí foukal mrazivý severní víchr. Jasněnka proto zůstávala doma. Málokdy vídala své lesní přátele. Občas přišel nějaký vlk pro ovečku, ale to raději navečer a setkání to nikdy nebylo veselé. Ale i zima musela skončit a pomalu, krok za krokem ustupovala náporům jara. Tu a tam se ještě zima pokusila o protiútok, za nocí se krajem plížili ledoví skřítci, zadupávali první sněženky a bledule zpátky do země, mrazivým dechem kreslili ledové květiny na lesní jezírka a na střechách domů opravovali a leštili spadané krápníky. Nakonec se ale přeci jen zima vzdala a nastalo jaro. Jasněnka však jarní sluníčko nevíkala s usměvavou tváří, protože její strýček zemřel a ona se dlouho pro něj rmoutila. Neměla nikoho z lidí nablízku a když šla navštívit své sestřičky víly, na noční obloze se hvězdy uskupily do podivných obrazců, které nevěstily nic dobrého...

"Je mi smutno", posteskla si Jasněnka vlčímu vůdci, když ho přišla jednoho dne po poledni navštívit. "Ztratil se kovář a jeho žena. Nikdo ve vesnici neví, co se s nimi stalo. Jednoho rána zůstal jejich dům prázdný,

ačkoliv se nikdy předtím kovář nevydával na cestu v noci. Nikdo z vesnice se po nocích netoulá, jen já."

Vlk dlouho mlčel a jen se na Jasnětku díval svýma velkýma očima. Ta již uměla v jeho tváři trochu číst a věděla, že jí chce něco říct. Dlouho mlčeli. Nakonec vlk promluvil:

"Vím, nebo spíš tuším, co se stalo s kovářem. Jeden z mých druhů - vlk Šedotlap - viděl, jak se do vaší vesnice plížili cizí lidé. Byla hluboká černá noc a velká temná oblaka zakryla měsíc i hvězdy. Nebylo skoro nic vidět, ale cítit ano. Byl to pach zlovolný, plný štiplavého kouře. Šedotlap se přiblížil až k prvním stavením a viděl, jak neznámí lidé vycházejí z domu kováře. Bylo jich dvakrát pět a odnášeli kováře i jeho ženu pryč, do svého ležení nedaleko vaší vesnice. Nechtěj po mě, abych ti řekl vše, co tuším, neboť samotné vyprávění mě příliš zarmucuje. Kovárovi ale už není pomoci. Nejsou všechny země jako tento kraj. Ted' se vrať domů a nic se neboj. Je čas, abych splatil svůj dluh."

Víc nechtěl vlk Jasněnce říci, jen se s ní toho dne loučil déle a vyprovázal ji až na kraj lesa.

Celou noc nemohla Jasněnka usnout. Vyšla z domu, sedla si na hebký trávník a čekala na svítání, kdy se vypraví za vlkem do jeskyně, jak se dohodli. Nebe bylo zatažené, kolem půlnoci se mraky roztrhly a vysvitl měsíc. Hvězdičky pomalu a důstojně tančily kolem své Severní královny, která zas vyprovázela měsíc na jeho pouti po nebi.

Jasněnka však měla nejasné tušení zlého, které ji jako malá jehlička bodalo u srdce. Tichounce si začala prozpěvovat jednu tatínkovu oblíbenou písničku. Trochu se uklidnila. Náhle zaslechla dunění koňských kopyt. Žádné lesní zvíře, která znala, nevydávalo při chůzi či běhu takový zvuk. Živého koně nikdy neviděla a ani o něm nikdy neslyšela. Zvuk se přibližoval a potom spatřila tři jezdce, jak je jejich koně nesou po louce směrem k vesnici. Všichni tři byli zahalení v dlouhé černé pláště a u pasu měli připnuté prapodivné blyštivé nože jako lidská paže dlouhé. Byly to meče, zbraně lidí, ve vesnici dosud neznámé. Jezdci projeli nedaleko místa, kde Jasněnka stála. Na malou chvíli spočinul na jednom z nich měsíční paprsek a ona uviděla tvář muže středních let. Měl temné obočí, tvář zarostlou vousem a pronikavé oči. Krátce pohlédl na Jasnětku, ale kůň nezpomalil a za chvíli byli všichni tři jezdci pryč a z dálky zněla jen ozvěna koňských kopyt. Poté nastalo ticho a trvalo až do svítání.

Když se rozednilo, stála Jasněnka u vlčí jeskyně a čekala na svého přítele. Na místo něho přišel jeden z mladších vlků. Měl čerstvou ránu na boku, která už ale nekrvácela, a vypadal hodně unaveně. Začal Jasněnce líčit, co se v noci všechno událo:

"Šedotlap se mýlil, když říkal, že to byli lidé. Vypadali podobně jako lidé, ale přesto se od nich lišili. Přišli z jihu, přešli bažinaté oblasti a pronikli i pásmem ochraňujícím tento kraj. Byli velmi silní a mocní, ale také velmi krutí. Říkali si Haraři a někteří z nich dokázali přivolat ohnivé duchy a držet je ve svých službách. Včera v noci jsme svedli boj s těmi, co zamířili do vaší vesnice. Ti však přivolali na pomoc své druhy z tábora a došlo k strašlivé bitvě. Nebyť toho, že nám přispěchal na pomoc náš kníže, jistě bychom všichni zahynuli, protože proti ožvlému ohni jsme bezmocní.

Nakonec jsme zvítězili, ale sotva polovina z nás se mohla vrátit do svých doupat. Mnohé raněné odvedl syn knížete, protože tady by se jen těžko uzdravili. Kníže sám je mrtev, stejně jako tvůj přítel, náš vůdce, na kterého zde čekáš."

Jasněnka ještě dlouho seděla ve vlčí jeskyni, i když už mladý vlk dávno odešel. Cítila se docela sama a opuštěná. Rozhodla se odejít z vesnice a z míst, ke kterým ji už nic nepoutalo kromě krásných i smutných vzpomínek.

Rozloučila se se všemi lidmi i zvířaty, navštívila známé lesní bytosti, naposledy se napila z pramínku u starého stromu. Na cestu si do ranečku vzala jídlo na několik dní, svou flétnu a čarovný červený květ.

Šla daleko a pomalu zapomínala na svůj stesk. Musela zapomenout, protože život ve věčném soužení bývá krátký a neprospívá nikomu. Prošla skrz hluboké lesy, přebrodila několik potoků, až došla k úpatí neznámých hor. Tam našla malou bílou chaloupku s červeným komínem, v níž žila osamělá stařenka. Byla to kořenářka a bylinářka a dnes bychom možná řekli i čarodějka, ale v těch dobách se na to ještě tolik nehledělo. Beztak nebylo jasné, co je dáno dovedností a co je dílem čar a kouzel. Jasněnka u ní přenocovala. Ráno, když chtěla jít zase dál, se jí stařenka ptala, kam má vlastně namířeno a Jasněnka po pravdě odpověděla, že sama vlastně neví. Čarodějka jí tedy přemluvila, ať jen u ní ještě na nějaký čas zůstane.

Jasněnka svolila. Naučila se poznávat mnohé další léčivé a vzácné byliny a chodila je sbírat v okolním kraji.

Jednoho dne ji cesta zavedla až do skal, do jedné jeskyně, jejíž stěny byly vyzdobené podivnými obrazy mužů v královském šatě. Jasněnka sice nikdy neviděla žádného krále, ale vy jistě ano, takže si ty šaty umíte dobře představit. Byly opravdu krásné, i když byly jen na obraze.

"Kdo tu asi žije?", pomyslela si. Prohlížela si tedy dál portréty ve velikých zlatých rámech, až došla k jednomu obrazu, který jí byl jaksi povědomý. Chvilí přemýšlela a potom si vzpomněla na poslední noc ve vesnici, než se vypravila do světa. Ano, byl to kníže vlků, ten, kterého spatřila při svitu měsíce. Osmělila se a vešla dál do jeskyně. Uvnitř byl rozestaven nábytek a víc než jeskyni se to místo podobalo domu bez oken.

"Je tu někdo?", zavolala Jasněnka líbezným hlasem, ale v odpověď zazněla jen ozvěna, která její slova několikrát opakovala. Potom si Jasněnka všimla na podlaze hliněného džbánu naplněného vodou. Když přišla blíž, poznala, že voda je poměrně čerstvá, z potoka nabraná jen před několika málo hodinami.

"Takže přece jen tu musí někdo být", řekla si pro sebe a pak se znovu její jasný hlas rozezněl jeskyní.

Ozvěna si dlouho pohrávala s koncovými slabikami jednotlivých slov, až je nakonec propustila a nastalo ticho. Jasněnka ještě chvíli poslouchala a tu se jí zdálo, že zaslechla kroky. Zvuk se v jeskyni hodně měnil a nesl se jakoby z několika stran najednou. Nebylo lehké poznat, odkud přichází. Zněl však stále silněji a Jasněnka náhle spatřila muže oblečeného v černý šat, jak přichází ze zadní části jeskyně. Jasněnky si snad vůbec nevšiml a klopýtavým krokem došel doprostřed místnosti. Když viděla, že se neznámému podlamují nohy, rychle k němu přiskočila a pomohla mu

vstát. V přítmí jeskyně pohlédla neznámému do tváře a zachvěla se. Byl to totiž vlčí kníže z obrazu, o kterém si myslela, že zemřel. Vlastně ne, nebyl to on. Byl o něco mladší a jeho tvář byla oproti obrazu zešedlá a posmutnělá.

S velkou námahou pozvedl ruku a ukázal směrem, kde stála velká rozestlaná postel. Když k ní s pomocí Jasněnky došel, ulehl a okamžitě usnul. Jasněnka k němu usedla a pokoušela se číst z jeho tváře. Toho dne se už nevrátila zpátky do chaloupky, ale čekala, až se neznámý probudí.

Nebyl to ale vlčí kníže, jak si Jasněnka zprvu myslela. Byl to jeho syn - vlkodlak Arai. Spolu se svým bratrem doprovázel otce na jeho poslední výpravě, do Jasněčiny vesnice.

Teď spal hlubokým spánkem, jeho dech byl klidný a pravidelný. Poznenáhlu ho ale začal trápit zlý sen. Na čele mu vyrazil pot a vlkodlak se začal trochu chvět. Jasněnka mu otřela čelo a vzala jeho ruku do své. Vlkodlak se uklidnil a spal až do večera příštího dne.

"Dobré jitro", řekl, když se konečně probudil a ještě v rozespalosti se posadil. Otevřel oči a překvapeně dodal: "Kdo jsi, sličná dívko, a jak ses tady ocitla?"

"Já jsem Jasněnka. Včera k poledni jsem našla tvou jeskyni, když jsem hledala léčivé bylinky, pro něž mě poslala stará paní, u které žiji. Vešla jsem dovnitř a volala jsem, jestli tu někdo není. Dlouho se nikdo neozýval a pak ses tady objevil ty. Jak ti mám říkat?"

"Jmenuji se Arai. Tvůj hlas odněkud znám, jenom si nemohu vzpomenout odkud," řekl vlkodlak. Vstal z postele a dodal:

"Měli bychom vzkázat stařence, aby o tebe neměla starost."

Poté zvolal cosi ptačí řečí, které Jasněnka nerozuměla, a po chvíli přiletěl do jeskyně šedočerný havran. Uklonil se nejprv Jasněnce, potom Araiovi a řekl krákoravým hlasem lidskou řečí:

"Varrjrjů, k vašším službáám!"

Jasněnka se na havrana usmála a popsala mu cestu k chaloupce. Havran se znovu hluboce uklonil a odletěl. Vlkodlak zatím došel k jednomu z výklenků ve zdi a vyndal odtud v plátně zabalené bílé obilné placky. Položil je na stůl a vedle nich postavil džbán s vodou. Pokynul Jasněnce, aby si sedla ke stolu. Placky byly velmi syté, křupavé, zvláštní jemné, kořeněné chuti a Jasněnce moc chutnaly. Když dojedli a dopili, poprosila Jasněnka vlkodlaka, aby jí o sobě něco řekl. A on začal vyprávět svůj příběh.

Příběh vlkodlaka Araie

Arai se narodil ve zdejší kraji. Jeho maminka byla z lidského rodu, ale jeho otec byl synem vlkodlaka. Arai dlouho žil se svými rodiči v jejich lesním sídle. Mnoho času také trávil se svým dědečkem a sám se brzy začal považovat spíš za vlkodlaka než za člověka. Naučil se také proměny

v různá zvířata - v myš, ve vlka a v úhoře. Když vyrostl, přestěhoval se do jeskyně, kterou mu odkázal její bývalý obyvatel- tajemný poustevník z rodu lesních lidí.

V zadní části té jeskyně byla čarovná pavučinová opona a za ní labyrint chodeb. Jedna z nich vedla k propasti. Před lety to byla jen úzká trhlina v zemi, ale už tehdy na ní bylo plno zajímavých věcí. Kámen, který se do ní hodil, padal vždy strašně dlouho, a když konečně dopadl, ozval se šelest podobný nářku zimního větru popíchaného v šípkovém trní. Arai nevěděl kam propast vede, ale to nevěděl ani o cestě vinoucí se podél úpatí hory, po které odešel jeho děd-vlkodlak, aby ho už nikdo z lidí více nespatriil. A to Araie zajímalo víc, než praskliny v zemi. Také jeho bratr Miles se jednoho dne sám vydal na cestu. Po nějakém čase měl Arai sen, ve kterém viděl bratra toulat se po lesích se šílením myslí a v roztrhaném šatě. Rozhodl se proto Milese vyhledat. Vnitřní hlas ho vedl na správnou stranu a bratra skutečně našel, ačkoliv najít jednoho člověka v širém světě se zdá skoro nemožné. A přišel věru včas. Miles už mnohé dny trávil u jedné sněhové víly. Rok minul jak mávnutím proutku a přišla zima a s ní dávný přítel víly. I rozešla se víla s Milesem a ten ji více nesměl navštěvovat. Nechápal, proč si to přeje, několikrát se ještě vrátil k její chaloupce, ale o to hůř se mu vedlo. Její slova byla mrazivá jak ledová tříšť na řece a bodala ho až u srdce. Arai našel svého bratra bloudícího nad srázem. Milesovi jen zbytky rozumu a štěstí nedovolovaly zřítit se do hlubin. Věděl, že nechce umřít, ale nevěděl jak zapomenout na bolest v srdci. Oba bratři se společně vrátili domů. Miles ještě rok žil jak ve snách, ale po roce laskavý čas zahojil většinu ran a teplé slunce rozehrálo jeho srdce.

Arai se zatím od rodičů učil dovednostem a mnoha tajemstvím svého rodu. Naučil se několika zvířecím řečem a i trochu čarovat. Nějaký čas cestoval po světě a z jedné z cest, která ho zavedla až k moři, si přivezl velkou šedou mušli s bílými proužky. Mušle šuměla jako moře a Arai ji často poslouchal před usnutím. Byla totiž kouzelná a toho, kdo jí naslouchal, ve snu přenesla do země snových skřítek, odkud také původně pocházela. Se snovými skřítky se Arai brzy spřátelil a jeho sny se postupně stávaly sluncem prosvětlenými příběhy a byly mu léčivým balzámem na všechny strasti světa.

Podobně jako mořská mušle zněla i trhlina ve skále, na kterou Arai nikdy nezapomněl. Její hlas byl ale jiný než šumění moře. Byl to zvláštní šepot, zeslabující se a opět sílící, podobný hlasu člověka šeptajícího si do dlaní. Mnohokrát se Araiovi zdálo, jako by v šepotu zaslechl nějaké známé slovo či tóny vzdálené písně.

Jednoho dne se Arai zeptal na propast svého otce a ten mu řekl:

"O propasti toho mnoho nevím. Nelákala mě, jako láká tebe. Má cesta vedla lesy a podél řek a já naslouchal jejich hlasům, šumění listů a zurčení vody mezi kamením. Každý si svůj osud a cestu volí sám. Je-li ti souzena propast a nevydáš se k ní dnes, narazíš na ní později, třeba na druhém konci světa. Cítíš-li propast jako svou zkoušku, dobře se na ni připrav. V labyrintu tvé jeskyně je ukryto mnoho tajemství. Vyber si dobře svůj čas. Nemusíš nikam pospíchat."

Arai se rozhodl vyčkat a nejdříve se o propasti dozvědět víc. Bylo ale velmi málo těch, co mu o ní mohli něco říci. Nejvíce toho věděl jeden starý netopýr. Vyprávěl o tom, jak kdysi dávno prolétával krápníkovými jeskyněmi a tu pod sebou uslyšel spáru v podlaze nezměrné hloubky. Vycházel z ní šum plný napětí a chvění. Netopýr byl velmi zvědavý a slétl níž. Ve chvíli, kdy překročil hranici okraje propasti, ohluchl a oslepl v neproniknutelné tmě a tichu. S vypětím všech sil vzlétl vzhůru z propasti a jako ve snu proletěl zbytkem labyrintu chodeb. Ocítl se na čerstvém vzduchu, ale na úplně neznámém místě. Asi týden bloudil krajinou, než se dostal domů. Ještě dlouho potom se krápníkové jeskyni vyhýbal. Opět však zvítězila zvědavost, ale když netopýr prolétával jeskyní znovu, žádnou spáru v zemi už nenašel.

Arai o příběhu netopýra hodně přemýšlel. Byl si jist, že propast z netopýřina vyprávění je tatáž, jako ta v jeho jeskyni, a že ji sám prozkoumá, i když to nebude lehké.

Pak přišli do země Haraři. Pustošili kraj a dorazili až k vesnici Jasněňky. Tři jezdcí, které Jasněnka viděla té noci, byli Arai, jeho otec a bratr Miles. Kníže zemřel a za kamený stolec usedl prvorozený Miles, který se mezitím oženil s laskavou zlatovlasou dívkou.

Arai se konečně odhodlal sestoupit do propasti. Rozšířil trhlinu v zemi, přivázal na její okraj provaz, který se uměl na požádání natahovat a zase zkracovat. S sebou si vzal otcův meč a lucernu po dědečkovi. Nebyla to ale lucerna obyčejná, neboť v ní plál věčný oheň, dar ptačího krále z Železných hor, jemuž Araiho děd prokázal významnou službu. Arai si lucernu přivázal k pasu a pomalu začal klouzat do hlubin.

Strmé černé stěny bez jediného výstupku dávající oporu nohám plynule přecházely v římsy plné ostrých hran a špičatých, jako lidská paže dlouhých kamenů trčících nebezpečně na všechny strany. Lucerna ale dobře osvětlovala celou kamennou stěnu a Arai vždy včas viděl všechna nebezpečná místa. Na druhou stranu propasti ale nedohlédl, ani jeho kouzelná lucerna nedokázala prozářit všechnu temnotu válejší se jako mlha v hustých chuchvalcích kolem.

Na jedné z kamenných teras uviděl Arai ústí chodby. Spustil se k ní a spatřil dlouhý tunel, táhnoucí se do dále. Postavil se na jeho kraji a odvázal se. Musel sklonit hlavu, aby mohl projít, ale po chvíli se chodba rozšiřovala na všechny strany a tak mohl jít docela pohodlně. Zvuk jeho kroků se nesl do dále a vracel se nesen ozvěnou zase zpět. Araiovi se najednou zdálo, jako by zaslechl ještě jiný zvuk. Zastavil se a zaposlouchal se do ticha. Nemohl sice odhadnout vzdálenost, ale byl si jist, že slyší cizí kroky. Vydal se obezřetně zase dál. Chodba se mírně stáčela a rozšiřovala se do jakési velké jeskyně.

Arai vstoupil dovnitř a světlo jeho lucerny začalo zahánět stíny do koutů a škvír ve stěnách. Stíny se rozutekly, ale uprostřed jeskyně jeden zůstal a nesměle se pohnul směrem k vlkodlakovi. Arai pozvedl lucernu výš, ale ani když byla celá podlaha kolem ozářena, stín nezmizel. Nebyl to totiž obyčejný stín, ale šedý skřítek.

Sedí skřítki se opravdu ze všeho nejvíce podobají stínům, ale mají na rozdíl od nich i tělo. Nemají však vůbec žádnou barvu, stejně jako stíny

modrých zvonků či žlutých slunečnic jsou zase jen šedé stíny. A je to příměr vsutku dobrý, neboť šedí skřítkci jsou povětšinou bývalí květinoví skřítkci, kterým svět z nějakého důvodu zešedl a oni přestali milovat slunce a odešli pod zem. Šedým skřítkem se ale stane i ten skřítek, který ulehne na zimu v kořenech velkého stromu, strom vyvrátí bouře a skřítek, pokud nechce umrznout, se musí skrýt hluboko v zemi. Jestliže ale na jaře nenajde cestu zpět, stane se šedým skřítkem. A to se právě přihodilo květinovému - nyní šedému skřítkovi Ťamňamovi. Teď stál před Araiem ve svém šedém plášti, ale dosud nezapomněl lidskou řeč, což se často šedým skřítkům v dlouhém osamění stává:

"Ať tvé slunce nikdy nezapadne, dobrý světloňši!" pozdravil uctivě Ťamňam.

"Dobré časy i tobě", odpověděl Arai stejně zdvořile. Načež se vzájemně představili. Skřítek s velkým úžasem vyslechl vyprávění vlkodlaka, zvláště ho zaujala kouzelná lucerna a velice se jí obdivoval:

"V těchto chodbách žádné světlo nesvítí. Svíce ani pochodeň tu nelze zapálit. Oheň tvé lampy jistě pochází přímo od boha slunce. Jen před mocí sluneční se sklánějí všechny stíny", řekl Ťamňam a uklonil se lucerně do půli pasu. Vlkodlak se usmál. Chvilí bylo ticho a skřítek dodal šeptem:

"Ty hledáš moudrost, já zase světlo. Když mi dáš svou lampu, prozradím ti velké tajemství. Dovedu tě k prameni moudrosti, který protéká zdejší temnou říší. Je velmi obtížné najít k němu cestu. Mnoho poutníků se již o to snažilo a jen málo z nich se dostalo k cíli. Já cestu znám, protože jsem ji vůbec nehledal. Hledal jsem světlo slunce a nakonec jsem našel i cestu z podzemí. Bylo už ale pozdě. Příliš dlouho jsem žil pod zemí a sluneční paprsky mě teď spalují. Tvá lucerna mě ale nespaluje, jen hřeje a svítí. Vyměň ji se mnou za cestu k prameni, prosím, nebudeš litovat," žádal Ťamňam tiše.

Arai se rozhodl skřítkovi důvěřovat. Dohodl se s ním, že vyleze z propasti ven, vezme si několik nádob na vodu, pokusí se vyrobit ještě několik loučí a vrátí se zase zpátky. Pak zavolá na Ťamňama, který na něj počká v této jeskyni, společně dojdou k prameni moudrosti a tam mu dá Arai lucernu. Nebylo třeba nikterak smlouvat, protože Ťamňam s nabídkou ihned souhlasil.

Arai se vrátil na římsu a přivázal si opět provaz kolem pasu. Kouzelným slůvkem požádal provaz, aby se začal zkracovat a stoupat vzhůru. Už se mu zdálo, že zahlédl okraj propasti, když tu začalo světlo kolem něj slábnout. Arai se podíval na svou lampu zavěšenou u pasu a vykřikl. Veliká odulá znetvořená ruka pokrytá černými chlupy se snažila uhasit plamen. Vlkodlak vykřikl, plamen vyšlehl výš, ozvalo se zasyčení a pach spáleniny a najednou byla tma. Kouzelná lampa zhasla.

A Araie obklopila Temnota. Byla černější než plášť černoboga, děsivá ve svém strnulém křiku ticha, mrazivá ve svém těsném objetí. Obklopila ho ze všech stran, prolezla mu pod šaty, začala ledovým dechem zpomalovat tep jeho srdce. Arai se nemohl ani pohnout, protože ho uchopily a svíraly desítky silných paží. Již jen slabě dýchal a jeho myšlenky zakrýval závoj bezvědomí.

A z dalšího temného koutu vylezli dva obrovití odulí černí pavouci, bratři Zapomnění a Zoufalství. Přisoukali se k bezmocnému vlkodlakovi a tlustými vlákny začali omotávat jeho tělo. Svýma chlupatýma nohama na vláknech spřádali chuchvalce i pevné uzly zařezávající se Araiovi do těla. Za okamžik na místě, kde před chvílí visel na laně vlkodlak Arai, se houpal jen obrovský smotek. V něm nebohý Arai upadl do chmurných a bažinatých částí snové říše. A nebylo nikoho, kdo by mu mohl pomoci. Skřítek Tamňam o tom věděl, ale byl příliš malý a slabý. Řekl o Araiovi snovým skřítkům, ale ani ti nebyli s to proniknout skrz temnotu, neboť její hranici ve snové říši střežily strašlivé obludy a bestie, proti kterým byli skřítkové bezmocní.

Kolem dokola v bažinách zněly jen zvuky mlaškajícího bahna, občas prořezávané ostrým skřekem bahenního ptáka Žalu. Dlouhá a smutná byla Araiova pouť. Jen jeho dobré srdce ho drželo nad hladinou močálů. A najednou Arai zaslechl lidský hlas. Nikdy předtím ho neslyšel a přesto se mu zdál něčím blízký. Volal ho z veliké dálky a Arai se vydal za ním. Došel k velikému kameni. Když se ho dotkl, kámen pukl a před Araiem se objevila úzká štěrbina. Arai se skrz ní protáhl a probudil se.

Bylo to ale hrozné probuzení. Stále byl uvězněn v pavučinových vláknech, ale jeho mysl již nebloudila ve tmách.

Tu opět zaslechl ten hlas, který ho volal zpět, do světa lidí. Pronikal tichem a trhal pouta Temnoty. Arai si vzpomněl na úryvek z jedné prastaré písně:

Ne nepodobný tomu, kdo se do propasti řítí,
je ten, kdo ztratil křídla v povětří,
mnoho je těch, co na nebe hledí,
a mnoho mezi nimi těch, kteří mohou pomoci,
však málokdo zavítá k propasti
a ani dobré oko často nepronikne tmou...

Do třetice zaslechl hlas, který ho volal. Nerozuměl slovům, ale přesto věděl, že volá jeho. Mlha zastírající jeho mysl se začala trhat a Araiovi se před očima objevil obraz svitu slunce, rozkvetlé louky, zaslechl zpěv ptáků tam venku za propastí. Představoval si, že i on má ptačí křídla a vznáší se vzhůru. Ačkoliv bylo stále jeho tělo v poutech Temnoty, jeho mysl již byla volná a ničím nespoutaná. Arai sebral všechny své síly k dalšímu zápasu. Protrhl pavučinu a podařilo se mu vytáhnout z pochvy otcův meč. Sekal kolem sebe až stisk paží povolil a Arai po provaze vyšplhal k okraji propasti. Více si ale nepamatoval. Probudil se až ve své posteli, kde ho opatrovala Jasněnka...

"Už vím, odkud znám tvůj hlas," řekl Arai na závěr svého vyprávění. "Tvůj byl hlas, který mě volal z propasti. Volala si toho, kdo žije v této jeskyni, a to jsem já. Možná to byla náhoda, možná ne, ale v každém případě jsem ti moc vděčný a ze srdce ti děkuji."

Ted' byla řada na Jasněnce, aby i ona vyprávěla, co všechno zažila. Ale bylo už pozdě večer, a bylo proto rozumnější jít spát, zvláště když bylo

Jasněnce patrné, že Araiovi stále není úplně nejlépe, ač se to snažil nedávat najevo. Vyprávěla svůj příběh hned po snídani, ale vy už jej znáte, protože jste Jasněнку doprovázeli na všech jejích cestách, a můžete si ho tedy přeříkat nebo znovu přečíst sami.

V průběhu vyprávění přiletěl havran Varjů a vyřídil oběma pozdrav od staré bylinářky. Jak bylo jeho zvykem, na závěr se hluboce uklonil a zase odletěl. Minulo poledne a Jasněнка navrhla Araiovi, aby se šli ven projít. Arai souhlasil. Ale když spolu vyšli před jeskyni a ozářily je první sluneční paprsky, tu sebou vlkodlak trhnul a ucouvl zpátky do stínu.

"To slunce dnes hrozně pálí," řekl. Radši počkáme, až zapadne.

"Sluníčko svítí jako obvykle," odvětila Jasněнка a vrátila se do jeskyně. Vzala Arai za ruku a ta byla studená jako kámen.

"Dobrá tedy," rozhodla nakonec, "jestli tě slunce pálí, vyjdeme ven, až zapadne."

Čekali spolu na soumrak na kraji jeskyně. Jasněнка hrála na flétnu a Arai poslouchal. Nastala vláda noci a při svitu bledého měsíce se konečně spolu vydali na procházku krajem. Arai znal v okolí mnoho překrásných míst. Malá lesní jezírka, na kterých pluly bělostné lekníny a na jejichž dně zářily bělostné kamínky vlastním přízračným svitem. Zavedl Jasněнку i k modrým keřům rostoucím v místech, kde podzemní pramen vyvěral ze skály; jejich větvičky byly pokryté krystalky soli jak jinovatkou. Promluvili si i s mužíčkem z Mandragory, jenž navlékal měsíční svit na zlatou jehličku a vyšival si svůj svatební šat.

S jitem se vrátili do jeskyně a spali přes den. Jasněнка byla od malička zvyklá i na noční život a procházky si brzy velmi oblíbila. Arai nabýval veselé mysli, pomalu se mu vracely síly a tvář ztrácela šedou barvu. Uběhly asi tři týdny a jednou k ránu spolu došli k chaloupce staré kořenářky. Ta je mile přivítala a pozvala dál. Ukázalo se, že se s Araiem dobře znají, protože kořenářka bývala přítelkyně jeho maminky a čas od času se obě navštěvovaly. Po snídani musel Arai opět zopakovat své vyprávění o propasti, protože to starou paní velmi zajímalo. Odpoledne se Arai s Jasněnkou uložili ke spánku a zůstali potom u babičky několik dalších dní. Jasněнка poznenáhlu zjistila, že se do Araie zamilovala a že slunce svítí mnohem krásněji na tuto zem, když jsou spolu. Jednoho rána ale po probuzení Jasněнка zjistila, že je v chaloupce sama...

Chvíli ještě seděla na posteli, ale pak rychle vyšla ven. Na zahrádce potkala stařenku. Jasněнка ji pěkně pozdravila a ptala se, kde je Arai. A kořenářka jí hned po pravdě odpověděla:

"Ten se, hned jak jsi Jasněňko usnula, vydal zpátky do své jeskyně a k propasti. Věděl, že bys ho jinak doprovázela a to nechtěl připustit. Proto odešel sám. Slíbil, že se sem vrátí a to co nejdříve, jak bude moci. Prosí tě, abys tu na něho počkala."

"I já jsem věděla, že chce odejít zpátky k propasti!" řekla Jasněнка a pomyslela si: "Jen jsem netušila, že odejde tak brzy a bez rozloučení. Kdyby přece nesvolil, abych ho doprovázela, dala bych mu na cestu alespoň červený květ. Ten má velkou moc, zahání úzkost a jistě by Araiovi velmi dobře v propasti posloužil. Vydám se tedy za ním. Snad ho ještě dostihnu."

Řekla babičce, že odchází za Araiem. Kořenářka si jen povzdychla a popřála Jasněnce, aby se jí dobře vedlo. Jasněnka se rychle vrátila do chaloupky pro červený květ a potom se rozeběhla směrem k horám. Dlouho běžela bez zastavení dál a dál. Přeci jen by ale nedokázala běžet celou cestu, a proto po chvíli odpočívala při chůzi. Na jednom místě, kde byla půda měkčí, zahlédla dokonce Araiovy stopy a začala je sledovat. Vedly ještě chvíli po cestě, pak z ní odbočovaly a ztrácely se v lese. Najednou docela zmizely a dál pokračovaly jen stopy vlčí. Jasněnka si to místo chvíli prohlížela a usoudila, že to jsou skutečně stopy Araie. To se jen proměnil ve vlka, aby byl u propasti dřív.

Jasněnka se vydala dál. Šla lesem a ocitla se na kraji menší řeky. Sledovala její koryto, našla brod a dostala se na druhou stranu. Stromy zde již nerostly tak hustě vedle sebe a tak mohla zase chvíli běžet. Konečně les končil a před ní se objevily hory. V dálce zahlédla stezku vinoucí se po skále jako stříbrná nitka na šedé košili. To už byla stezka vedoucí k Araiově jeskyni. Srdce se jí rozbušilo rychleji a Jasněnka se zase rozeběhla vpřed.

Avšak na samém kraji hor, u prvních velkých kamenů osamoceně roztroušených a zakutálených po okolí, Jasněnce zastoupil cestu kamenný obr...

Kamenný obr býval necitelný. Napáchal mnoho zlých skutků a přesto necítil výčitky svědomí. Až jednoho dne na svých toulkách došel k velikému jezeru. Bylo to jezero Obrových křivd, naplněné slzami těch, kterým obr ublížil. Byla krutá zima a jezerní hladinu kryl mohutný ledový příkrov. Obr měl žízeň, protože kraj, v kterém celý den chodil, se před časem změnil ve vyprahlou poušť. I sklonil se nad jezerem, aby se napil. Spatřil svou tvář a otřásl se. Kouzelné ledové zrcadlo mu bez příkras a bez milosti zapomnění ukázalo celý jeho současný život. Každý vykonaný čin se obrovi vryl nesmazatelně do tváře, a protože jeho skutky byly zlé a kruté, byla nyní jeho tvář strašlivá. Obr se zhrozil, ale nemohl odtrhnout oči od vodní hladiny. Jako ve snách stál a nemohl se ani pohnout. Zapadlo slunce a obr stále stál nad zrcadlem, až třetího dne padl vyčerpáním. Když se probрал a snažil se uvědomit si sám sebe, nevěděl přesně, kde je, ale nevěděl ani, kdo je. Rozum mu selhával a tak se pokusil zeptat svého srdce. Žádné však neměl. Již před časem je někde ztratil, ale až do dnešního dne to obr nevěděl, protože se o ně nestaral. Až teď. Začal tedy své srdce hledat. Za svého prvního průvodce si zvolil Rozum. Ten mu ale sám nepostačoval. Přibral tedy za svého druhého rádce ještě Soucit a ten ho vedl širým světem. Obr chodil sem a tam, napravoval škody, které napáchal on i jiní, učil se milosrdenství, ale své srdce stále nemohl najít. Potkal se s Moudrostí a na její radu si zvolil svou cestu dobra. Ale štěstí života mu přinést nemohla, neboť neměl srdce, které by se mohlo radovat. Mnoho a mnoho roků trvala jeho pouť. Až dnes potkal Jasněnku. Stanul před ní veliký a neohrabaný, s kamenným úsměvem na tváři. Byl opravdu ošklivý, ale vzbuzoval spíše soucit než hrůzu a strach.

"Minulou noc jsem ve snu spatřil krásnou dívku," řekl obr hromovým hlasem, i když se snažil mluvit potichu. "Nesla mé srdce ve svém náručí. A ta dívka měla tvoji tvář, Jasněnko. Mé srdce se před mnoha lety ztratilo v

zemi. Putovalo dlouhou poutí a já za ním. Dostalo se k velikému stromu a proměnilo se v květ, který ten strom daroval tvému otci. A teď ten červený květ máš ty. Daruj mi ho, prosím, zpět, neboť jen ty mne můžeš vysvobodit z mého dlouhého trápení!"

Jasněnka se na obra dlouze zahleděla. Chtěla přemýšlet o obrovských slovech i o Araiovi, ale zjistila, že rozum ji nemůže pomoci. Zeptala se svého srdce, ale to teď hořelo láskou pro Araie a prozpěvovalo si jen jeho jméno a nebyla s ním rozumná řeč. Byl zde ještě červený květ a Jasněnka ho nechala, ať sám o obrovi rozhodne. Dotkla se jím obra a květ v tom okamžiku zmizel. V té samé chvíli se ozval v obrově hrudi mocný tlukot. Obr poklekl před Jasněnkou a děkoval ji za své vysvobození. Z oka mu přitom vypadla poslední kamenná slza jako kachní vejce veliká. Od té doby již obr nikdy nesmutněl. Vzal svou slzu, podal ji Jasněnce a řekl:

"Až budeš potřebovat mou pomoc, rozbij tuto slzu a já přijdu." Pak se zvedl, uklonil se Jasněnce a odešel směrem k nejbližší skále a zmizel v ní jako kámen ve vodě. Někteří kamenní obři totiž dovedou chodit skrz hory, podobně jako železná jehla projde ledem, jenom obři to umí mnohem rychleji.

Jasněnka se znovu rozeběhla po cestě. Už už se přiblížila k ústí jeskyně, když tu z ní vyšel veliký šedý vlk. Začal na Jasněnkou koulet svýma velkýma očima a srst se mu chvěla na celém těle. Vypadal opravdu hrozně. Ale Jasněnka se ho nebála. Vždyť to byl Šedotlap, před rokem ještě malý vlček a Jasněnka ho dobře znala.

"Pusť mě dál, Šedotlape, což mě neznáš?" řekla a chtěla vstoupit do jeskyně. Vlč se ale ani nepohnul a odpověděl smutným, smířlivým hlasem:

"To víš, že tě znám, Jasněnko. Pustit tě ale nemohu. To prostě nejde. Můj pán mi poručil, abych střežil jeskyni. Ani tebe nesmím pustit."

Chvilí bylo ticho a Jasněnce začínalo být do pláče.

"To přeci nemůže být pravda, Šedotlape, vždyť já chci jen pomoci Araiovi. Možná je v nesnázích a ty mě tady zdržuješ." Jasněnka byla rozhodnuta dostat se do jeskyně stůj co stůj, ale měla se snad s vlkem poprat? Šedotlap na ni spiklenecky mrkl.

"Já tě nepustím, ale když budu spát, kdo ti zabrání vstoupit? Znáš přeci vlčí ukolébavku, nebo jsi ji už zapoměla?"

"Určitě ne, milý vlčku. Jen chvíli počkej, hned ti ji zahraju." A Jasněnka vyndala flétnu a začala hrát staříčskou píseň, kterou dřív hrávala všem vlčatům před usnutím. Šedotlap si opřel hlavu o pracky a za chvíli se mu začaly klížit oči. Jasněnka nedohrála celou píseň ani do poloviny a vlk už spinkal jako nemluvnátko.

Konečně mohla Jasněnka vejít do jeskyně. Rychle prošla všemi místnostmi a chodbami, až dorazila k místu, kde byl k podlaze přivázán bílý konec provazu mizícího v útrobách černé propasti. Jasněnka se rozhlédla kolem. Na jednom kameni uviděla stát malou svíčku a vedle ní křesadlo. Strčila si obě věci do kapsy a začala šplhat po provaze dolů. Neznala totiž kouzelné slůvko, kterým se provaz sám spouštěl a musela proto šplhat sama. Držela se oběma rukama a nikam už nespěchala. Z Araiova vyprávění se dobře pamatovala na ostré kamenné výčnělky a

nechtěla-li se o ně zranit, musela být velmi opatrná. Za chvíli ji obklopila černá tma.

A v ní se pohnula Temnota i oba černí bratři - ohyzdní pavouci. Ti se začali pomalu soukat ke snadné kořisti, bezbranné dívce beze světla. Nevěděli, že Jasněnka není obyčejný poutník. Nehnala ji vpřed zvědavost ani touha po dobrodružství, ale láska. Neměla sice lampu ani ohnivý meč jako Arai, na kterého si už Temnota netroufala; měla něco daleko silnějšího. Své hořící srdce. Všechny tři temné stvůry zaútočily na najednou. Jasněnka to pocítila jako závan studeného vzduchu a zdálo se jí, že na chvíli zahlédla ve tmě čtvero zelených očí. Pak uslyšela zasyčení a kolem se převalil zápach spáleniny. A to bylo vše. Jasněnka nevěděla nic o tom, že právě zahynuly nejmocnější z temných bytostí propasti sežehnuté jejím srdcem na prach.

Jasněnka se spouštěla níž a níž po provaze a najednou uviděla pod sebou světlo. "To bude Araiova lucerna!" zaradovala se a šplhala dolů rychleji. Byla to skutečně Araiova lucerna, ale držel ji v ruce malý šedý skřítek.

"Ty budeš jistě skřítek Ťamňam," povídá Jasněnka.

"A ty jsi Jasněnka," odpoví smutným hlasem skřítek. "Pojď se mnou, dovedu tě k tomu, koho hledáš. Já tu čekám na tebe, protože mi Arai řekl, že přijdeš a možná i pro to, že se cítím trochu vinen za to, co se stalo."

"Co se stalo Araiovi?" zeptala se Jasněnka polekaně.

"Všechno ti řeknu cestou, teď pojď." Skřítek vzal Jasněnku za ruku a vedl ji dlouhou chodbou. Po chvíli se chodba začala rozdělovat a měla mnoho odboček. Šli spolu níž a níž dlouhými tunely, protahovali se skrz úzké štěrby, proplétali se mezi krápníky a přebrodili jednu ponornou říčku.

"Arai," povídá skřítek, "hledal pramen moudrosti a já ho k němu zavedl. Pramen ale hlídá strážce. Co je zač, nevím, ale každý, kdo se chce z pramene moudrosti napít, mu musí zaplatit. I Arai zaplatil svou cenu. Nu pojď, sama uvidíš."

Došli na konec chodby a tam na kraji nevelké krápníkové síně ležel vlkodlak Arai. Byl přikryt svým černým pláštěm, takže mu nebylo vidět do tváře. Nehýbal se. Vedle něj ležel meč, tři pochodně a prázdná nádoba na vodu.

"Je snad mrtev?" zděsila se Jasněnka a přiskočila k Araiovi. Odhrnula Araiův plášť a pod ním uviděla bělovlasého starce vrásčité tváře, s dlouhými vousy. Pomalu oddychoval a ze spaní se trochu usmíval.

"Ne není!" ozval se cizí hlas. "Jenom spí."

Jasněnka na chvíli vzhlédla vzhůru a spatřila toho, komu hlas patřil. Vypadal jako zetlelá větev délky jelení nohy, obrostlá mech, až na to, že ta větev byla z vody a mech z jinovatky.

Byl to vodní strážce a nedaleko za ním se stříbrně leskla hladina pramene moudrosti. Strážce dodal:

"... Ale moc dlouhá doba života už mu nezbyvá. Pil příliš rychle a za moudrost se platí. Arai přišel coby mladík a teď tu leží místo něj stoletý stařec. Zítra se probudí a budou mu zbývat již jen tři dny života..."

"Arai ale nezestárl životem", řekla vážným hlasem Jasněnka. "Je to jen kouzlo a každé kouzlo se dá zlomit nebo odčarovat zpět. A kdo jiný než ty,

strážce pramene moudrosti, by měl vědět jak? Co ti mám nabídnout za tvou radu? Víím, že u tebe není nic zadarmo."

"Máš pravdu, vnučko vodního krále. U mě není nic zadarmo a máš pravdu i v tom, že je i cesta, jak každé kouzlo zrušit. Výměnou za červený květ bych Araie mohl omládnout. Ty ale už kouzelný květ nemáš a kamenný obr ti ho jen těžko vrátí. Zbývá ale ještě jedna možnost. Budeš-li sloužit v mé říši sedm let, tvůj Arai omládne o sedmdesát roků. Ty budeš těch sedm let stárnout, ale tady na zemi neuplyne ani jeden celý den. Vezmeš-li si tento ledový prsten, proměníš se na čas v najádu, kterou už z části jsi, a tvým úkolem bude střežit jeden čarovný pramen v zemi Nenasytných větrných brachů. Za sedm let prsten roztaje a tvá služba skončí. Sundáš-li prsten z ruky dřív, vrátíš se v tom okamžení zpátky, ale Arai neomládne. Rozhodnout se musíš sama. Tady leží prsten."

A vodní strážce položil před Jasněнку nádherný modravý prstýnek s bílou sněhovou vločkou místo drahého kamene. Jasněнка ale neváhala dlouho. Vzala prsten, navlékla si jej na prst a zmizela.

Sedm let je dlouhá doba pro život v osamění, v cizí zemi. Ale Jasněнка byla trpělivá. V zemi Nenasytných větrných brachů zažila nejedno dobrodružství. Byly to věci veselé i velmi smutné. Mnohokrát by se nejraději vrátila zpět, ale všechna pokušení překonala. A nakonec jednoho dne zůstala Jasněnce na prstě z ledového prstenu jen malá sněhová vločka. A i ta se proměnila v kapičku a sklouzla Jasněnce z prstu. Jasněнка se znovu ocitla u pramene moudrosti. Vedle ní stále ještě spal její milovaný Arai. Ale už to nebyl stařec, ale krásný mladík, jehož podobu nosila Jasněнка po sedm let stále ve svém srdci. Políbila jej na ústa a Arai se probudil.

Jejich radost ze shledání byla veliká. I skřítek Ťamňam se radoval s nimi a tančil kolem nich se zapálenou lucernou v náručí. Celý den v úzkosti čekal na Jasněнку a držel ji palce. I spravedlivý vodní strážce se usmíval, ale nikdo by to na jeho tváři z jinovatky nepoznal. Když potom viděl, že se Arai s Jasněnkou chystají k odchodu, řekl:

"Nerad bych, abyste na mě vzpomínali ve zlém. I když je má moc poměrně veliká, přesto nemohu zákony příslušející tomuto prameni měnit. Myslím si ale, Jasněenko, že si za sedm let dobré služby zasloužíš víc než to, co si už vlastně měla dřív, než si sem ke mně přišla. Proto ti dám na cestu ještě jeden malý dárek. Tady máš šupinu z mořského jednorožce. Ochrání tě proti všem zlým démonům a zůstane-li tvé srdce dobré a spravedlivé, bude ti přinášet štěstí."

Strážce potom podal Jasněnce bílé zářící šupinu zavěšenou na zlatém řetízku. Jasněнка strážci poděkovala a rozloučila se s ním. Potom se s Araiem chytli za ruce a spolu s Ťamňamem odcházeli zpátky k východu z propasti. Lehce došli až k místu, kde měl viset bílý provaz. Ten však zmizel. To ruce Temnoty, které před časem svíraly Araie a které on svým mečem zranil, ve zlobě roztrhaly provaz na malé kousky.

"Znám ještě jednu cestu ven", řekl skřítek. "Ale je pro vás příliš úzká. Dala by se zvětšit, ale než ji prokopeme, uběhne několik let. Ale hladý neumřete, budu vám nosit jídlo i čerstvou vodu."

"To nebude třeba", odpověděla Jasněnka. "Neboť znám někoho, kdo nám pomůže." A Jasněnka vzala kamennou slzu a udeřila s ní o stěnu. Slza se roztříštila na droboučké krystalky a ty padaly do propasti a zvonily jako tisíce malých zvonečků. A než dozněly zcela, vyšel z jedné ze stěn kamenný obr.

"Vynes, prosím, mě a Araie na povrch," řekla Jasněnka obrovi.

"Žij šťastně Tamňame, ať ti lucerna nikdy nezhasne!" loučili se se skřítkem Arai s Jasněnkou.

"I vy buďte spolu šťastni," odpověděl skřítek. Ještě se jim uklonil, ale když se narovnal, už nikoho neviděl.

Kamenný obr zanesl Jasněнку s Araiem až k chaloupce staré kořenářky. Tam se s nimi rozloučil a odcházel pryč, do svého domova v zemi kamenných obrů. Jasněnka s Araiem zaklepali na dveře a ty se jim hned otevřely.

"Jen pojďte dál, mám pro vás k obědu jahodové knedlíky. Ty vám budou chutnat," povídá babička. A měla pravdu.

Arai s Jasněnkou žili šťastně řadu let. Arai znal mnohá tajemství a nabytou moudrost uplatnil ku prospěchu mnoha bytostí.

Věděl i to, kudy vedou cesty Vodomila, a tak se Jasněnka mohla zase shledat se svým tatínkem. Společně zavítali i do země Hararů a obrátili tamního krále na dobrou cestu. Zažili i mnohá další dobrodružství, ale naše pohádka pomalu končí, neboť více starý strom neprozradil. Můžete se ho zkusit zeptat sami, možná vám ještě něco poví...

O Myšince a splněných přáních

Myšinka ležela ve své teplé postýlce a nechtělo se jí ještě vstávat. Měla zavřené oči a představovala si žlutý sýr. Ten sýr byl třikrát tak veliký jako ona, té nejlahodnější chuti, nejvoňavější a nejprozrálejší ze všech sýrů, jaké kdy byly ve spíži v hospodě U Obludy. Ta hospoda se jistě jmenovala docela jinak a Obluda byla jen hospodská kočka, ale všechny myši z okolí té hospodě jinak neřekli než Obluda. Obluda byla vyhlášená hned dvojím způsobem - vynikající spíží plnou dobrého jídla a laskomin na jedné straně, a věčně vzteklou, namyšlenou a zlou kočkou Obludou na druhé. Ale o té teď Myšinka nepřemýšlela. Myšinka snila o svém sýru. Alespoň na chvíli tak zapomněla na svůj hladový žaludek a mlsný jazýček.

Ale to už ji volala sestra na snídani. To budou asi zase šlupky od brambor od včerejška. "Nic moc", pomyslela si Myšinka. Přeci jen ale otevřela oči a líně se vykutálela z pelíšku. Když bylo po snídani, vyběhla Myšinka zadním východem z nory ven, aby se osvěžila a omyla v ranní rose. Cestou dojedla i poslední šlupku, kterou měla v puse. Ale co to? Čerstvý vánek ji zastudil do tváře, a když Myšinka pohnula stébly trávy své malé koupelny, místo rosy jí na čumáček dopadla jen velká sněhová vločka. "To budou brzy Vánoce", zaradovala se Myšinka a zvesela se

vydala hledat něco k snědku. Myši totiž musí pořád shánět něco k snědku, protože taková myší rodina toho strašně moc sní. A navíc je dobré mít doma velké zásoby, to kdyby přišli na návštěvu ještě příbuzní a známí, a věřte, že každá myš má opravdu mnoho příbuzných. Jen bratránků a sestřenic měla malá Myšinka na sto.

Když Myšinka vyběhla na kopec, co se jako velká hora tyčil nad jejich norou, na druhé straně až tam dole u říčky zahlédla ještě jedno sluníčko. To první se líně ploužilo po obloze a vůbec nehřálo, zato to druhé dole hřálo a vonělo do dále. Myšinka si přivoněla z té kouřové vůně, mlsně si oblízla špičku čumáčku a rozeběhla se dolů s kopce. Ale obezřetně, neboť sova už sice určitě spala, ale mohla tu někde číhat nějaká krvelačná prašivá kočka. (Myšinka se o kočkách nevyjadřovala zrovna nejlépe, ale když pomyslíte, v jakém nezáviděníhodném postavení byla vůči kočkám, jistě jí to prominete.)

Dole pod kopcem ale nenašla sluníčko. Plápolal tam jen malý oheň a u něj seděl nějaký člověk. Byl zachumlán do velikého černého kabátu a hřál se. Myšinka ho chvíli se zájmem pozorovala, ale on vypadal pořád velmi zamyšleně a ničeho si nevšímal. Zvolna oddychoval a jen tu a tam pohnul hlavou ze strany na stranu. Myšinka si pomyslela, že asi usnul, a potichu se přikradla blíž.

Vedle člověka ležela na zemi dřevěná hůl a spolu s ní tlumok. Hůl Myšinka přešla bez zájmu, zato tlumok ji podivně přitahoval. A Myšinka si hned všimla proč. Vždyť z tlumoku vykukoval a smál se na ni žlutý roh velikého sýra. Myšinka si rázem vzpomněla na svůj ranní sen a začaly se jí sbíhat sliny. Dodala si odvahy a přicupitala ještě o kousek blíž.

Když se však dostala až úplně těsně k tlumoku, ke svému zklamání zjistila, že to nebyl sýr, co se na ni smál, ale žlutý roh jakéhosi papíru. Myšinka na něj dostala náramný vztek. Navíc se jí teď zdálo, že se na ni vůbec neusmívá, ale že se jí zlomyslně chechtá. I usmyslela si, že ho sní, ať si to je sýr nebo ne. Proto ani na chvíli nezaváhala. Vyskočila, popadla ten drzý žlutý roh a vší silou jej začala tahat ven. Pověsila se na něj, nožičkami se vzepřela o tlumok a spolu s papírem se skutálela do trávy. Trochu to zašustilo, ale ten člověk si naštěstí ničeho nevšiml. Myšinka si až teď uvědomila, že to není papír obyčejný, ale povoskovaný, navíc zatočený do roličky. Kdyby tak navíc věděla, že je to kouzelný svitek. Ale to Myšinka vědět nemohla.

Pomalu odtáhla svou kořist do bezpečné vzdálenosti a schovala se s ní do stínu stromu. Ale byla to pro ni pořádná dřina, vždyť svitek byl třikrát větší než ona. A navíc začalo Myšince hrozně kručet v břiše. A tak ukousla kousek pergamenu, aby se trochu posilnila. Zpočátku jí svitek moc nechutnal, ale brzy mu přišla na chuť. Kdybyste Myšinku v té chvíli viděli, nevěřili byste, kolik toho dokáže sníst. Když už svitku byla jen půlka, vydala se s ním na další cestu. Kopec, ze kterého před chvílí tak rychle seběhla dolů, jí teď připadal mnohem větší. V půlce se musela zastavit a zhluboka oddychovala. "Přeci jen je ten můj náklad pořád moc těžký", řekla si pro sebe. "Přes kopec až domů se ještě pronese. Ale když z něho ještě malý kousek sním, nemůže se nic stát. O jedno sousto víc nebo míň, v tom nemůže být vůbec žádný rozdíl." A Myšinka si jednou kousla a ušla

několik kroků, za chvíli snědla zase kousíček a takto pomalu ale jistě šplhala vzhůru.

Když se konečně dostala až úplně na vrchol, zbýval jí z celého svitku už jen ten malý usměvavý roh. Trochu se zastyděla a představila si, co jí asi řeknou doma rodiče. "Bude lepší, když nepřinesu nic!", usmyslela si nakonec. "Nikdo se aspoň nic nedoví a nebude se zbytečně rozčilovat." A naráz slupla i ten poslední zbyteček. S plným břichem se jí teď ale už nikam nechtělo. Došla tedy jen na kraj lesa a tam si sedla do spadlého sojčího hnízda jako do strážného koše a se zájmem pozorovala okolí. Začalo zase sněžit a drobkové vločky se pomalu s elegancí snášely k zemi.

Mezitím čaroděj, co seděl u ohně, konečně procitl ze svého snění. Nespál, jak si Myšinka myslela, jen ve svých myšlenkách zalétl daleko za devatero hor a devatero řek, ke své milé, které nesl vánoční dárek - svitek všech splněných přání, který pro ni sám napsal. Těšil se, až ji zase uvidí. Pomalu vstal, vzal svou hůl, mávl s ní nad ohněm a ten uhasl. Potom si vzal tornu a chtěl jít dál. Vtom si všiml, že mu v ní chybí svitek. Ne, určitě ho tam včera večer dával. Někdo mu ho musel vzít. "Ale to se tomu zloději nevyplatí!", zahřměl čaroděj.

Čaroděj se opravdu rozzlobil. Když se někdo hněvá, je lépe mu nepřicházet na oči. Ale když se rozzlobí opravdový čaroděj, tak vám nepomůže ani to, že vás nevidí. Čaroděj pozvedl hůl a pronesl několik strašlivých čarovných formulí. Přivolané mocné kouzlo se hned uklánělo a ptalo se, čeho si mistr žádá. A čaroděj mu poručil, aby milého zloděje proměnilo v myš a neposlušný svitek, který nevolal o pomoc, aby přineslo zpět nebo zničilo. Kouzlo se uklonilo a odlétlo.

Rychlejší než myšlenka se vzneslo do povětří, začenichalo a namířilo si to přímo na vrchol kopce ke spadlému hnízdě. I mělo kouzlo radost, že se nemusí za zlodějem nikam daleko vláčet. Kdyby byl zloděj co k čemu, třeba nějaký jiný čaroděj, jistě by se za ním muselo plahočit přes celý širý svět. Ale to se kouzlo radovalo předčasně, protože když zloděje v mžiku dostihlo a chtělo ho proměnit v myš, tak to nešlo. Myš nemůžete proměnit v myš, protože už myší je. A neposlušný svitek zničit také nemohlo, protože byl už celý snědený.

Jenže kouzlo nebylo včerejší. Když zničit, tak zničit, zasmálo se tiše. Není nic snazšího, než ten svitek dostat z myši ven, složit ho a potom ho zase zničit. Jenže to se kouzlo radovalo zase předčasně. Z myšího břicha se totiž v té chvíli ozval hlas:

"Jdi pryč ty příšerná příšerko. Já tu bylo první!" Ten hlas patřil druhému kouzlu, totiž tomu, co bylo původně napsáno na čarodějném svitku.

"Jak to, že nejsi na svitku? Poroučím Ti, aby ses tam okamžitě vrátilo", zaburácelo první kouzlo.

"Ani nápad," nezaleklo se druhé kouzlo. "Ta myš mě celé přelouskala, slovo po slově, písmenko po písmenku pečlivě přežvýkala. To žádný čtenář mi tolik péče nikdy nevěnoval. A já se teď té myši musím odměnit, jak nejlépe dovedu."

"A taky si trochu užiju," dodalo kouzlo pro sebe.

"A navíc", pokračovalo svitkové kouzlo, "jsem o dva roky starší a šest slok delší než ty, takže mi nemáš co poroučet. Zbytky svitku si klidně vem, ale beze mě!"

"Nu dobrá, stejně už nemám čas!", odpovědělo první kouzlo a rozletělo se zpátky pod kopec. To už totiž čaroděj stačil říci "švec" a kouzla se začal ptát, je-li už zloděj myší. A kouzlo řeklo, že je. Čaroděj mu tedy poděkoval a propustil jej. Sám pak se vydal na další cestu přemýšleje, kde sežene nový pergamen a čarovný inkoust.

Myšinka o ničem nevěděla. Tiše seděla v sojčím hnízdě, když tu náhle upozorovala pádícího strýčka Jana. Strýček Jan byl už starší, vážený myšák, a proto se Myšinka nemálo divila, jak rychle dokáže ještě Jan běhat. Nožičky se mu jen míhaly a Myšinka se už málem začala smát, když tu náhle spatřila příčinu Janova úprku. Za strýčkem se hnala strašlivá kočka Obluda, co jeden skok to Janových kroků deset. Už už ho Obluda dohoní. Strýček najednou prudce zatočil a zaběhl za jeden veliký kámen.

Myšinka si moc přála, aby strýčka ta Obluda za tím kamenem vůbec nenašla. "Třeba ho přehlédne", pomyslela si. Ale to už se Obluda přihnala ke kameni, vítězoslavně se ušklíbala a mlsně se oblízla. Myšince se zatajil dech. Obluda se jediným skokem přenesla přes kámen a chtěla se vrhnout na svou jistou kořist, ale co to?

Nikdo za kamenem nebyl. To sebou musel Jan pěkně hodit, pomyslela si Myšinka. Navíc měla co dělat, aby se nezačala nahlas smát, protože Obluda se v té chvíli zatvářila zrovna jako tetička Alžběta, když ji jeden sedlák před časem vyoral. Obluda ještě chvíli nevěřícně kroutila hlavou, ale nezbývalo jí nic jiného než stáhnout ocas a mrzutě se vrátit do vesnice.

Konečně si mohla Myšinka vydechnout a dosytosti se vysmát. Pěkně jí přitom vytrávilo a tak si řekla, že je nejvyšší čas jít shánět něco k snědku, aby domů nepřišla úplně s prázdnou. Ale kam půjde? Do vesnice je to dost daleko a navíc by se cestou mohla potkat s Obludou. Chvíli přemýšlela a tu si vzpomněla na divoké prase Bruno. Mohla bych mít štěstí, řekla si pro sebe, a najít nějaké vyryté bukvice. Zem je sice studená a tvrdá, a žádná myš už z ní nic nevyhrabe, ale prase je prase. A prase Bruno je navíc známé tím, že při jídle dělá čest svému jménu a vždycky se po něm najde hromada zbytků.

Myšinka se tedy vydala do lesa. Chodila sem a tam, ale žádnou vyrytou brázdu nenašla. Už ji začaly zábnout nožičky a navíc se začalo stmívat. "Přála bych si, aby už támhle za tím dubem konečně něco bylo!", řekla si vduchu. Udělala ještě několik kroků a nestačila se divit.

Za dubem totiž opravdu spatřila několik hluboko rozrytých brázd a kolem spousty bukvic. Myšinka vypískla radostí a začala bukvice sbírat. Brzy jich měla tolik, že je ani unést nemohla. Až do úplného slunce západu potom běhala s bukvicemi od dubu do domácí spižírny. Vkrádala se do ní tajně zadním vchodem, protože chtěla všechny překvapit. Když konečně slunce zapadlo a Myšinka donesla poslední náruč bukvic, přišla spořádaně hlavními myšími dveřmi. Už se hrne do kuchyně, když tu dostala takovou ránu přes čumáček, že jí to posadilo.

"Co do mě vrážíš, myši jedna nevychovaná!", houkl na ni hlas strýčka Jana.

"Promiň mi strýčku, ale já tě vůbec neviděla.", omlouvala se Myšinka a hladila si pacičku poraněná místa.

"Jak to, že si mě vůbec neviděla?", rozčiloval se dál strýček. "Máš koukat před sebe a ne kde co lítá. V myši noře beztak nic nelítá. Stál jsem přímo před tebou. Ty bys holka přehlídla i slona!"

"Ale já tě strýčku opravdu neviděla. A nevidím tě ani teď. A kromě toho bych už strašně ráda byla u večeře," špitla Myšinka a ani nevěděla jak, už seděla za stolem a sestra právě přicházela s voňavým chlebem s rozhodou (totiž tvarohem a pažitkou).

"Fuj, to bude zas dobrý", ušklíbala se Myšinka. Maminka jí ale napomenula, že se o jídle takhle nemluví a navíc se bude dobře dívat, jestli Myšinka všechno co dostane, také sní. Chvilku všichni ještě čekali na strýčka Jana, ale když nepřicházel, začali jíst. Asi v půlce večeře si ale všimli, že jim mizí sám od sebe chleba a prázdná židle, na které sedával strýček Jan, jako obvykle děsně mlaská. Ale nikdo na ni nesesedl.

"Co na mě všichni koukáte jako netopýři do svíčky", ozval se dotčený strýček. A teď teprve všem došlo, že je strýček neviditelný. To bylo najednou rozruchu. Všichni začali mluvit a pištět jeden přes druhého. Večeře dosáhla zcela nespolečenských rozměrů a Myšinka se rozhodla, že bude lépe opustit bojiště, nebo si na ni po čase vzpomenou s tou rozhodou. Nechala tedy nedojedený krajíc a vypařila se do svého pokojíku.

Ještě dlouho do noci bylo slyšet debatování nad novým podivuhodným strýčkovým stavem. Jedni se radovali, že bude moci strýček nepozorovaně chodit do cizích spižírén a nikdo ho neuvidí. Blízcí příbuzní strýčka, kteří by ho museli často potkávat na chodbách myšího bytu říkali, že strýček si bude muset pískat, nebo se posypat moukou, aby se s ním co chvíli nesrazili. Všichni se navíc snažili vypátrat, jak k té neviditelnosti strýček přišel. Probrali úplně všechno, co strýček dělal v posledním týdnu, ale na nic zvláštního nepřišli.

Myšinka ve své postýlce také přemýšlela o všem, co dneska zažila a moc si přála vědět, co se stalo se strýčkem. Jen si to pomyslela, už to věděla. Zasmála se pod vousky a pomyslela si, že zítra bude báječný den.

"Chtěla bych se na něj dobře vyspat", řekla ještě a v tu chvíli už spala jako zabitá.

Druhého dne Myšinku zase budila sestra na snídani. Ta ale dnes nezvykle čile vyskočila z postele, otevřela dveře a křikla na sestru:

"Já bych si přála ke snídani amolety!"

"Ty máš ale štěstí", povídá sestra. "Právě před chvílí je tetička Alžběta prostřela na stůl."

"Já vím", odpověděla rychle Myšinka a než se sestra otočila, seděla už za stolem a ládovala se.

Po snídani vyběhla ven a rozvažovala. Chtělo by to něco docela mimořádného. Kočky se mi budou lísat u nohou a hostinský sám mi nabídne to nejlepší, co má ve spižírně. Nahlas potom řekla:

"Přála bych si, abych se stala člověkem." A v tu chvíli na místě malé myšky stála spanilá dívka. Myšinka se vzpomínala z té změny a pomalu se rozkoukávala kolem svýma lidskýma očima. Vše bylo najednou nové a neznámé.

Z nebe se sypal bílý sníh a Myšince bez jejího teplého kožíšku začínala být pořádná zima.

"Mohlo by být kolem tepleji", přála si Myšinka. A svitkové kouzlo jí to hned vyplnilo. Z čistého nebe sjel k zemi blesk a uhodil do stromu, vedle kterého Myšinka právě stála. Strom vzplál jako sirka a oheň začal přeskakovat na další stromy. Za chvíli jich hořelo rovných šest a pod jedním z nich bylo i spadlé sojčí hnízdo, Myšinčina oblíbená skrýš. Opravdu bylo Myšince tepleji, ale moc velkou radost z toho neměla.

"Ať ten oheň okamžitě přestane. To si přeju!", křikla Myšinka a dupla si nožkou. Nebe nad kopcem zčernalo velkým mrakem a spustil se déšť. I největší letní bouřky byly proti němu jen jemným mžením. Požár skončil stejně rychle jako začal, ale místo něj se po kopci rozlévaly potoky vod. Rychle zatopily myší díry a zase se vyvalily na druhé straně ven. Spolu s vodou teď dolů pod kopec mizela Myšinčina postýlka, tatínkův psací stůl, kuchyňské nádobí a dokonce i starý pradědeček Karel, který jediný zůstal ráno doma. Teď byl unášen na svém kanapíčku proudem pryč.

"Dost!" volala Myšinka, ale pršet nepřestávalo. "Konec povídám!", ale zase nic. To svitkové kouzlo trucovalo a nechtělo rozumět strohým rozkazům. Bylo to přeci jen kouzlo splněných přání. A "dost" nebo "konec povídám" není žádné srozumitelné přání. Konečně se Myšinka zamyslela a potom řekla "Přeju si, aby už nepršelo, a aby se pradědeček Karel neutopil." Teď teprve přestalo pršet a nebe se vyjasnilo. Kouzlo navíc Myšinku osušilo a zahřálo, to jako na usmířenou. "Vždyť se zas tak moc nestalo", zhodnotila situaci Myšinka poté, co našla své oblíbené hnízdo neporušené.

Věru rychle ji otrnulo. Podle svého původního plánu zamířila k vesnici. Cesta jí nezvykle ubíhala před očima, protože dlouhé lidské nohy ji nesly rychlostí, o které si mohla obyčejná malá myška jenom zdát. Brzy uviděla první střechy domů a za chvíli i dveře hostince. A před hostincem seděla Obluda. Myšinka se k ní hned hrnula. Ale už ze svého myšího života by měla vědět, že kočky bývají také pěkné potvory.

Obluda byla navíc ve velmi špatné náladě. Ještě horší než obyčejně. To pro tu včerejší příhodu s drzou myší. A věru neměla nejmenší chuť se ke komukoliv lísat. A proto když se k ní Myšinka přiblížila, obluda se jen ušklíbla, zapraskala, a potom sekla po Myšince prackou tak šikovně, že jí poškrábala na obličeji, ruce i obou nohách. "To si ta drzá holka bude dlouho pamatovat", myslila si Obluda, když mizela za rohem domu.

"To si budu na Obludu pamatovat", slibovala Myšinka. Ale než stačila vymyslet kočky nějakou pěknou odplatu, seběhla se kolem ní tlupa povykujících dětí. Křičely, ukazovaly si na ni prstem a smály se, až se za břicho popadaly. To proto, že Myšinka zapomněla při proměně v člověka na lidské šaty. Černá od sazí ze spálených stromů a zmoklá od deště vypadala jako opravdová čarodějnice.

A to už se otevřely dveře hospody a hnal se z nich sám hospodský. V ruce třímал hůl a Myšinka už ani chvíli nečekala, jakého vřelého přivítání se jí s ní dostane. Vzala nohy na ramena a prchala zpátky domů. Na cestu ji vyprovodil déšť bláta a kamení, co po ní vesničané házeli. Častovali ji také rozličnými jmény, kterým povětšinou Myšinka vůbec nerozuměla. Zdálo se jí, že si ji také pletou s její vzdálenou příbuznou, ale nebyla si jistá.

Potlučená Myšinka ničemu nerozuměla. Zastavila se až doma na kopci, sedla si na zmrzlou zem a začala se hrozně litovat.

"Já ubohá, já nešťastná. Všechno se mi vymstilo, všechno se obrátilo proti mě. Proč mám takovou smůlu? No pověz vráno, proč mám takovou smůlu?" obrátila se Myšinka na černou vránu, co právě odkudsi přilétla a sedla si před ní.

"To proto, že jsi snědla, co si jíst neměla," odpověděla jí vrána. Nebyla to totiž žádná obyčejná vrána, ale proměněné čarodějné kouzlo, co se celou dobu potloukalo kolem a čekalo na svou příležitost. Nemohlo se totiž smířit se svou porážkou.

"A navíc," pokračovalo kouzlo, "teď na celém světě neprší a pršet nezačne, dokud si to nebudeš přát. Jen si vzpomeň. Říkala si: už nechci aby pršelo! A kdo s ošemetnými kouzly zachází neopatrně a lehkovážně, tomu se to může lehko nevyplatit." To s tím deštěm nebyla úplně pravda, ale kouzlo si říkalo, že pro dobrou věc je možné i trochu zalhat. Inu, však už to také nebylo žádné dnešní kouzlo a ve světě se mezitím leccemus nepěknému přiučilo.

"Ale tak jsem to vůbec nemyslela," bránila se Myšinka. "Já jen chtěla, aby přestalo pršet jen tady na kopci." Myšinka byla tak rozrušená, že se ani nezamyslela nad tím, jak je krajně podezřelý, když vrána ví o všem, co se s ní stalo.

"To proto," vysvětlovala dál vrána, "že sis chtěla jen užívat. Proměnila ses v člověka, aby byla legrace. A kouzlo se zachovalo podle toho. Určitě se bavilo dobře. Jak se zdá, nemáš v moci kouzlo ty, ale je tomu přesně naopak. To může být velmi nebezpečné i pro tebe."

"Ano, ano," opakovala Myšinka, "za všechno může ten čarodějný svitek. Já jsem si přála něco a on udělal něco docela jiného."

"Ale jestli chceš, tak ti s ním pomohu", nabízela se vrána ochotně.

"Ty bys to uměla?", divila se Myšinka.

"To víš, že ano. My vrány jsme velmi studované. Stačí jen, když si budeš přát, aby se odčinily všechny škody, co svitek svévolně napáchal."

"To si taky přeju." odpověděla Myšinka.

"To jsem chtěla slyšet," zakrákorala vrána a zmizela.

V té chvíli se Myšinka proměnila zpátky v malou myš. Ohořelé stromy se znovu zazelenaly jehličím a vzápětí trochu zbělely jemným popraškem sněhu. Čaroděj za sedmero horami a sedmero řekami právě vyndával z tlumoku svíčku, když ke svému nemalému údivu na dně našel svůj svitek splněných přání.

"Konečně jsem zcela splnilo, co jsem mělo," zasmálo se na čaroděje kouzlo a s pocitem úplného vítězství zmizelo docela. Myšinka se ale na

pasece usmívala pod vousky, protože věděla něco, o čem falešná vrána neměla ani zdání.

Malým myším ubíhá čas mnohem rychleji než lidem. Za chvíli se sluníčko naklonilo nad obzor a Myšinka se tedy vydala domů na večeři. Omyla si pacičky ve své koupelně a hned se hrnula ke stolu.

"Jak k dílu, tak k jídlu. Copak si Myšinko přinesla dobrého?", ptal se tatínek.

"Dnes nic, ale včera plnou komoru bukvic," odpověděla Myšinka.

"Ale, ale to se podívejme," řekla maminka. "Žádné bukvice jsem v komoře neviděla. To bude zase jedna z Myšinčiných pohádek."

"Opravdu," bránila se Myšinka. "Včera jsem našla a snědla čarodějův svitek. Vy mi to možná neuvěříte, ale strýček je neviditelný právě kvůli tomu kouzlu, co bylo na tom svitku napsané."

Tatínek i maminka se zatvářili dost překvapeně. Ale než stačili cokoli říci, přišel do kuchyně strýček Jan. Vypadal, což překvapilo jen Myšinku, jako docela obyčejná šedá myš.

"Jé strýčku, ty už máš jenom neviditelný ocas," zasmála se Myšinka na strýčka.

Strýček se zarazil a přes tvář mu přeletěl černý mrak.

"Já ti dám neviditelný," řekl přísně strýček. "Obluda mi ho včera ukousla, tak tak že nesežrala i mě. Máš štěstí, že jsou dneska Vánoce, jinak bych se mohl opravdu rozzlobit."

A opravdu byly Vánoce. Po večeři tatínek zazvonil na zvoneček a celá myší rodina se společně vydala do největší podzemní místnosti rozbalovat dárčky. I na Myšinku tu jeden čekal. Z veliké zabalené krabice, která byla třikrát tak veliká jak ona, vanula vůně toho nejlahodnějšího, nejvoňavějšího a nejprozrálejšího sýra, jaký kdy Myšinka okusila.

"Přání se přeci jen plní," zaradovala se ještě Myšinka, než z něj uhryzla první kousek.

"Vždyť sis to taky tak přála," usmál se sýr. A Myšinka věděla, že se o těchto Vánocích splní to největší přání i všem ostatním, malým i velkým. Tak se totiž s čarovným svitkem domluvila předtím, než zmizel. A v duchu z toho měla obrovskou radost.

O princezně z Černého města

Slunce už dávno odpočívalo v moři a celé království halila noc černým závojem. Divoké stádo těžkých temnomraků letělo nebem a jen tu a tam bylo možno zahlédnout stříbrného berana vesele dovádějícího v laguně po okraj naplněné mlékem Luny.

Spustil se hustý déšť tisíce žízeň země, ale dusno a teplo letního dne stále naplňovalo komnatu, kde odpočívala princezna.

Ta večer nechala okno do ložnice pootevřené, aby jí chladný noční vánek mohl přinést trochu osvěžení. Bušící kapky do okenní římsy se

rozstříkovaly a v drobounkých slzičkách ulpívaly na bělavých záclonách. V mihotavém světle několika hořících svic se třpytily jako pravé perly.

Princezna Viola jen před chvílí ulehla do své malé postýlky a pozorovala tu nádheru. V duchu si proběhla celý uplynulý den, aby si vzpomněla na všechny krásně prožité chvíle, a potom se už pomalu nechávala uspávat deštěm.

Milostiplný spánek se však dnes princezně vyhýbal. Nastala půlnoc a déšť ještě více zhoustl. Měsíční laguna i stříbrný beran zmizeli docela. Poryv studeného větru zalomcoval okenicemi, vlétl do pokoje a zhasl několik svíček. Princezna vstala a zavřela okno. Zůstala u něj chvíli stát a hleděla do tmy. Slyšela vítr, jak si pohrává se závojem deště. Po okně stékaly úzké pramínky vody, proplétaly se navzájem, spojovaly v říčky a mizely v nenávratnu.

Princezna ale dnes nesledovala tajuplnou hru kapek. Její zrak pronikal daleko černou nocí, předaleko, až do krajů obývaných vzpomínkami.

Bylo tomu právě sedm let, kdy jí kočár odvážel stejnou tmou z rodného hradu, aby se tam snad již nikdy nevrátila. Jejím údělem bylo navždy žít ve vysoké kamenné věži na kraji nekonečné pouště, bez služebníků a bez přátel. Smutné to bylo loučení, ani jediný polibek na cestu princezna nedostala od královny, ani poslední pohlazení po vlasech jí nevyprovázelo od jejího královského otce.

Nebylo to možné. Nikdo z lidí se již nesměl od oné zlé noci princezny dotknout. Každý, kdo by tak učinil, sám sebe by k smrti odsoudil. To se naplnila kletba, kterou nad touto zemí vyřkla divá horská čarodějnice, než ji zdejší král, tehdy ještě princ, přemohl a jedinou ranou mečem zahubil. Již dávno zmizela vzpomínka z paměti lidí na ten den a i mrtvé tělo čarodějnice se rozpadlo na prach, ale její zloba stále bloudila světem. Proč nakonec dostihla právě princeznu Violku, nikdo nevěděl.

Princezna upadla do spárů černé smrti a žádný známý lék, ba ani kouzlo nebylo silnější. Nikdo z dvorních lékařů a rádců jí neuměl pomoci. Sám královský čaroděj se jí podvakráte dotkl kouzelnou hůlkou a pokaždé přitom pronesl mocnou uzdravovací formuli. Když se ale chtěl dotknout princezny potřetí, vzplála jeho hůl jasným plamenem, až museli všichni oči přivřít, a ve chvíli se proměnila v hromádku fialového popela. Čarodějova moc stačila jen k tomu, že o mnoho let prodloužila Violce život a zmírnila její trápení. Ale nedokázala ji uzdravit zcela.

A když potom několik nejsmělejších léčitelů, kteří nedbali výstrahy čaroděje a princezny se při uzdravování přece dotkli, skutečně zemřelo a jejich těla musela být spálena na hranici, všichni uvěřili tomu, že je princeznina nemoc nevyléčitelná. Král dal pro jistotu vyhlásit velkou odměnu případnému zachránci, ale sám ani nedoufal, že se ještě nějaký objeví. Nechal odvézt svou jedinou dceru do věže na samém kraji své říše a sám ztrápeně bloumal chodbami hradu.

Jen jeden rytíř se rozhodl vydat na cestu a hledat lék. Nejel však za vidinou bohatství. Rytíř Michal již dlouho princeznu Violku tajně miloval. Nedával dosud své city najevo, jen princezně samé nebylo jeho smýšlení neznámé. Vždyť i její srdce mu bylo v skrytu nakloněno.

Toho dne, kdy Michal vyjel do širého světa, vysvitla na noční obloze nad královským hradem nová zářivá hvězda naděje. Ale s každým dnem, kdy se nevracel, pomalu slábla v králových očích.

Princezna Violka nesla statečně svoji samotu. Věděla, že každý v její blízkosti se nachází ve smrtelném nebezpečí. Jen několik stráží hlídalo bránu vysoké věže, která se nikdy neotvírala. Ne proto snad, aby nemohla princezna odejít, ale aby zbloudilý poutník nevzkročil nešťastnou náhodou dovnitř, kde by naň čekala jistá smrt. Jen jednou denně princezna spustila z okna provaz a na něm přivázaný košík, kam jí sluhové naskládali vše potřebné - většinou jídlo a pití, občas i šaty, knihy, hudební nástroje i vše ostatní, o čem princezna žádala. Plynuly dny, týdny, měsíce a roky a rytíř Michal se stále nevracel.

Při myšlence na něj vstoupily princezně slzy do očí a obrazy vzpomínek se rozplynuly.

"Jak je to dávno, co jsem viděla jeho milou tvář naposled, nebo alespoň zaslechla jeho hlas," posteskla si. "A možná jej už nikdy neuvidím ani neuslyším."

Potom se ale Violka vzchopila a pomyslela si:

"Ráno radostnější noci a pláčem nic nezpravím."

Ulehla znovu do postele a za chvíli usnula. A zdál se jí věru krásný sen o rytíři Michalovi a o tom, že se již vrací. A byl to sen nejen krásný, ale i pravdivý.

Michal projel širý kus světa. Dlouho-li, krátko-li jel, lehko se o tom příběh vypravuje, ale těžko se skutek koná. Mnohá dobrodružství rytíř prožil a velká nebezpečí překonal, než se nakonec zase na cestu domů vydal. Nejel ale s prázdnou. Doprovázela ho malá bytůstka, které sám život zachránil a ze spárů vodního muže osvobodil. Zvoněnka se jmenovala a byla to královna všech lesních skřítků. A byla to právě ona, kdo jediný věděl o ukryté kouzelné perle, která měla moc uzdravit všechnu bolest a byla silnější nad každou zlobu. Jaká radost nastala na dvoře královském, když se rytíř Michal i s kouzelnou perlou vrátil, nelze ani slovy vypovědět. Král sám hned nechal vypravit kočár, aby princeznu Violu na hrad přivezl.

Když se ráno příštího dne princezna probudila, její sen jako by stále pokračoval. Až se Violka musela štipnout do ruky, že nespí. Pod jejími okny stál kočár a dvorní kočí Ronan, ten, který ji před sedmi lety sám do věže přivezl, na ní mával a volal, aby vyšla z věže ven.

"A přeci nesním," vykřikla radostně Violka.

Rychle se oblékla a seběhla dolů po točitých schodech. Opravdu se jí nic nezdálo. Brána věže byla poprvé po sedmi letech zase otevřená dokořán a Ronan kočí se na ni mile usmíval. Violka se na něho taky usmála a rychle nasedla do kočáru.

Ronan práskl bičem koním pro radost a ti se rozeběhli s větrem o závod. Ale v té chvíli, kdy kola vozu zvířila písek a černá věž již mizela princezně z dohledu, vysvitlo na kraji pouště druhé slunce. Bylo jasně rudé, rychle stoupalo vzhůru a zvětšovalo se. Za chvíli se princezně zdálo, že hoří celý obzor. Nebylo to ale slunce. Byli to služebníci zlého černokněžníka

Černomora, krále z Černého města. Devatero jezdců na ohnivých koních se sneslo z nebe a přimělo kočár, aby se zastavil.

Kočímu potom přikázali, aby je i s princeznou následoval. Kola kočáru se znovu rozjela, ale už ne zvesela. Odvážela princeznu daleko od naděje na záchranu, do nitra nikde nekončící pouště, v jejímž srdci leželo strašlivé Černé město.

Ještě toho dne se vydal statečný rytíř Michal znovu na cestu. Král chtěl jet s ním, nebo alespoň vypravit rytířovi velký ozbrojený doprovod. Ten ale všechny královny nabídky s díky odmítl. Tušil, že Černomor by do svého města nikdy větší oddíl vojáků nevpustil a samotného krále, jehož pověst byla veliká, by také neušetřil. Doufal, že o něm samém ještě černokněžník nic neslyšel. A jestli ho podcení, snad se mu jej nakonec podaří přemoci.

Hlubokým údolím se vinulo koryto říčky. Jen žlutavý písek a bělavé kameny ve vyschlém řečišti porušovaly jednotvárnou šed' okolní krajiny. Nikde nebylo možno spatřit jediné zvíře či rostlinu, kromě osamocенého jezdce a jeho věrného druha. Avšak ani jeden z nich nemohl vnést zdání života do této mrtvé části země, neboť oba již umírali únavou. Žhavé slunce rozpalovalo popraskanou půdu i vzduch, jenž se tak stával těžkým a nedýchatelným.

Cesta vedla na samém okraji srázu a do naprostého ticha se ozývaly úder kopyt a pád kamení. Jediný chybný krok by znamenal ukončení zápasu poutníků s nemilosrdnou přírodou.

Nezdálo se ale, že by se mohutný vraník mýnil vzdát. Šel sice pomalu, jeho krok však byl jistý. Jeho pán se naň plně spoléhal, neboť ho nijak neřídil a snad ani nesledoval cestu. Tělo měl shrbené, celé zahalené černým pláštěm.

Nešlo o obyčejného poutníka, o čemž se mohl přesvědčit každý při pohledu na těžký meč zavěšený na širokém opasku. Také velký kulatý štít ukrytý pod pláštěm by v případě nutnosti znepříjemnil společně s drátěnou košilí pozici útočníků. V okolí však nebyl nikdo, kdo by se jím mohl stát.

Slunce se líně kutálelo oblohou a krajina pod ním se začala pomalu měnit. Půda již nebyla tak popraskaná, tu a tam se na ní zazelenal i trs trávy. Na obzoru se objevila mohutná kamenná věž. Jezdec se napřímil, upřel svůj pohled na stavbu a pobídl koně. Zanedlouho mohl rozeznat jednotlivé střílny v hradbách. Černá vysoká věž, kterou viděl již z dálky, byla pouze součástí mohutného opevnění velikého města rozkládajícího se dál a dál, kam až oko dohlédlo. Nad celým městem se vznášela hustá černá mlha. Stráže nebylo nikde vidět a hlavní brána byla otevřena dokořán.

Rytíř jí neohroženě vjel do města. Přivítala ho prašná a pustá ulice, mlčenlivé šedivé domy bez oken. Slunce, které jej ještě před chvílí laskalo svými paprsky, zmizelo docela. Všude jen šero, ticho a chlad. Vraník mocně zafrkal a pomalu kráčel vpřed. Do ticha kolem zněl klapot kopyt jak zvony o polednách. Sotva však brána města zmizela za první zatáčkou,

padla na jezdce i koně podivná tíseň. Vraník se zastavil a nechtěl jít dál. Rytíř seskočil na zem, chlácholil svého čtyřnohého přítele a vedl ho pomalu za uzdu.

Čím hlouběji pronikali do nitra města, tím větší úsilí musel rytíř vynaložit na to, aby se sám neobrátil na cestu zpět. Stále na nikoho nenarazil, nikoho živého nezahlédl ani nezaslechl jediný podezřelý zvuk, ale měl nepříjemný pocit, že je kýmsi sledován.

Ušli ještě několik kroků a tu se rytíři zdálo, jako by zaslechl vzdálený zpěv. Zastavil se na chvíli a poslouchal. Kolem bylo ticho, jen vraník těžce oddychoval. Rytíř už chtěl jít zase dál, když tu znovu zaslechl ten hlas. Nerozuměl slovům, ale teď věděl jistě, že to nebylo jen mámení.

Vydal se obezřetně v tu stranu, odkud tichá píseň zněla a za chvíli spatřil na prahu jednoho opuštěného domu sedět shrbenou postavu zahalenou v tmavém plášti. A když přišel ještě blíž a neznámý k němu vzhlédl, poznal konečně, že je to kočí Ronan.

Ale jak se změnil. Jeho šaty byly špinavé, na mnoha místech rozedrané. Měl temné kruhy pod očima a v třesoucích se sepjatých rukách pevně svíral červeně zářící amulet.

"Bud' zdrav Michale. Už jsem nedoufal, že se kdy shledám s někým z říše živých," řekl kočí a usmál se na rytíře.

"Bud' zdrav i ty Rone," odpověděl Michal. "Ani já jsem nevěřil, že tě tu tak snadno najdu. Ale králův čaroděj nadarmo neříkal, že se jeho bratr ve světě neztratí, třebaže je to jen kočí. Teď mi ale pověz, co víš o princezně Viole."

"Je hezká," odpověděl Ron a znovu se na rytíře usmál. Potom bylo chvíli ticho. Ron konečně pochopil, že Michal nemá na jeho žerty náladu, a proto raději rychle vylíčil všechno, co se událo u věže, i to jak potom projel spolu s princeznou pouští.

"Věř mi Michale, nemohl jsem nic dělat," bránil se Ron mrakům na rytířově čele. "Devět ohnivých rytířů by nepřemohl ani můj starší bratr. Když jsme konečně přijeli sem, do tohoto zpropadeného města, seskočil jsem z kozlíku, proměnil se v psa a ztratil se v uličkách města. Ti, co princeznu doprovázeli, mě nechali být. Nejspíš měli za úkol Violu přivést co nejdříve a já měl v té chvíli ještě dost sil a zápas se mnou by je jen zdržel."

Nemysli si však, že jsem jen zbaběle utekl. Z povzdálí jsem stále sledoval kočár nebohé princezny až k branám zdejšího paláce. Dál jsem se ale neodvážil. Všude kolem bylo mnoho Černomorových stráží, obrovských černých žaboslonů a dokonce jeden kamenný drak. Proto jsem se vrátil sem na samý kraj Černého města. Měl jsem už velkou žízeň a začal jsem hledat vodu. Žel marně. Ta černá, co protéká zdejším podzemím, je dozajista všechna otrávená a napít jsem se jí neodvážil.

Bez koně a bez vody se pouští projít nedá. Předtím, když jsem utíkal, utěšoval jsem se, že mohu alespoň přinést královi zprávu o tom, co se stalo s princeznou. Teď teprve lituji, že jsem svůj život neztratil hrdinně v boji a místo toho jen bídně zahynu žízni.

Ale kdež, ani tato smrt mi nebude souzena. Čas od času přiletí nějaká harpyje či jiná denní havěť, aby se přesvědčila, kolik mi ještě zbývá sil. V

černé mlze nad městem se skrývají věčně hladové stíny a jejich vyhaslé oči ustavičně sledují každý pohyb v ulicích. A tyto domy kolem jsou zase plné zvláštních nebytostí. Žijí a přece nežijí. Přes den tráví svůj čas v říši mrtvých, a přesto každou noc znovu procitají a v tělech bez duše se plouží ulicemi. Zatím se mne všechny tyto stvůry bojí a ty nejdrzejší, co se odváží příliš blízko, ještě dokáže zahnat můj ohnivý pohled. Bojím se ale usnout a pomalu ztrácím všechnu sílu.

Rytíři Michale, vím že žádám nemožné, ale vrať se. Odjed' se mnou pryč, sice oba zahyneme!" Kočího hlas v sobě spojoval naději i zoufalství.

"Bez princezny Violy odsud neodejdu," odpověděl rytíř. "Já se vrátím až tehdy, učiním-li vše, co budu moci. Do posledního úderu svého srdce. Když mě ale doprovodíš k paláci, slibuji, že se tě pokusím též zachránit."

"Ne tak můj statečný rytíři," odporoval Ron.

"Čím blíže k paláci, tím větší strach a úzkost na člověka padá. Již nemám sil, abych se k němu znovu přiblížil. Nemohu jít s tebou. Věřím, že tvůj meč a odvaha by zahnala většinu zdejších zbabělých tvorů jako jsou harpyje či potvorníci. Ale proti královým strážím budeš muset bojovat naplno a mě bys už sotva ochránil. A i kdyby se ti to podařilo, jsou zde ještě oživlé přízraky, žabosloni, ohniví rytíři a bůh ví co ještě. Potom ti ani tvá odvaha nic nepomůže a jen svůj život v marném boji ztratíš. Ne, nepůjdu s tebou, prožil jsem již hodně strachu, který číhá na každého v okolí paláce."

Kočí se na chvíli zamyslel a potom pokračoval.

"Ukážu ti Michale cestu, jestliže mi na oplátku dáš svého koně. Beztak by zde sám dlouho nepřežil. Nemůžeš si ho vzít s sebou do paláce a necháš-li ho jen na chvíli samotného, je s jeho žitím konec."

"Dobrá," souhlasil Michal.

"Vím, že jsi čestný člověk a věřím ti, že je to pro nás pro oba ta nejlepší možnost. Můj druh je ale už velmi unavený, nevím jestli teď vydrží další cestu."

"I vydrží. Vidím v něm nezdolnou vůli a sílu," radoval se kočí.

"Teď se mnou ale ještě nepojede. Budu na tebe do svítání čekat u brány. Nevrátíš-li se do té doby, vyřídím našemu králi, že má zas o jednoho bláznivého statečného rytíře míň."

Kočí potom podrobně vysvětlil Michalovi cestu k paláci a na závěr dodal:

"Pamatuj si Michale, že v tomto městě žije plno nejrůznějších tvorů. Ne na všechny se nejlépe hodí tvůj meč. Bud' velmi opatrný a štěstí tě provázej."

Michal jen kývl hlavou a bez dlouhého loučení se vydal směrem k paláci zanechav svého koně Ronovi.

Slunce rychle zapadalo. Ulicemi se začal šířit noční chlad a šero střídala tma. Ron si začal znovu zpívat, ale jeho píseň brzy mizela v dálce a zas jen rytířovy kroky rušily okolní ticho. Michal přesto cítil, že se již v domech kolem začínají probouzet k životu první nebytosti. Vzduch se chvěl napětím jak v tichu před bouří.

Znenadání se před Michalem objevila lidská postava, jako by ze země vyrostla. Šedý plášť a tlustá kniha bylo to jediné, čeho si rytíř stačil všimnout. Bylo to však dost na to, aby v poslední chvíli stačil změnit směr

svého meče, který mu sám vklouznul do ruky a teď svištěl vzduchem ochránit svého pána. Rytíř ale včas pochopil, že mu žádné nebezpečí nehrozí. Vždyť ten, koho potkal, byl bezpochyby filosof.

Michal pomalu zasunul meč zpátky do pochvy a čekal, co se bude dít. Vše se odehrálo tak rychle, že to vypadalo, jako kdyby rytíř filosofa zdravil velmi zvláštním obřadným způsobem.

Filosof drže v jedné ruce knihu zakroužil druhou ve vzduchu kolem rytířovy hlavy stejným způsobem, jako to před chvílí učinil rytíř s mečem. Na závěr svého pozdravu zlehka kývl hlavou a pravil:

"Vidím že přicházíte z daleka. A podle šatů a tváře soudím, že jste rytíř z téhož království jako princezna, jež se má dnes v noci provdat za Černomora. Čtu ve vaší tváři odhodlání, ale i mnoho nezodpovězených otázek. Ano, ano, všichni se ptáme."

Michal by se opravdu rád na něco zeptal, ale nemohl, protože vodopád filosofových slov nezadržitelně pokračoval.

"Ne, ne, nic mi neříkejte. Jdete do paláce zachránit princeznu. Ale takto se tam nikdy nedostanete. Vždyť záříte do daleka jako pochoděň ve tmě. Tak, tak... Ne, nemám na mysli černý plášť a šaty, ty jdou dobře k barvě každé zdejší špinavé ulice, ani vaše světlé kadeře, beztak schované pod přilbicí. To je všechno v pořádku. Ale vaše duše září a oslňuje. Jste příliš dobrý, víte?"

V průběhu řeči filosof popostrčil rytíře blíže ke zdi domu. Sám si stoupl před něj, jako kdyby jej chtěl zastínit svým vlastním tělem. Michal tušil, že mu setkání s filosofem může být velmi prospěšné a rozhodl se tomu podivínovi důvěřovat.

Ještě sám nic neřekl a přesto o něm filosof všechno věděl. Jen doufal, že se nerozhodne mluvit moc zešířoka a učeně, jak to už bohužel mají filosofové ve zvyku. Jednak by mu nemusel rozumět a za druhé by pro samé filosofování mohli nakonec propásnout samotné zachraňování princezny.

"Ano, ano, princezna bude mít dnes svatbu," ztlumil hlas filosof. "Jestli se tomu násilnému činu dá ještě vůbec říkat svatba. Ať tak či tak, zdejší panovník chce mít syny, kteří jednou povedou jeho černá vojska. Černomor sám už totiž nemůže opustit hradby tohoto města, aniž by nezemřel - tedy on už dávno nežije normálním životem, což je vám doufám známo. Také mu nevádí princeznina nemoc, vždyť jak by černý mor mohl právě Černomorovi ublížit. Ačkoliv vidím, že vám podrobnosti týkající se této věci zůstaly dosud utajeny, nebudu vás, pane rytíři, zatěžovat dlouhým vysvětlováním. Máme totiž opravdu jen málo času, jak se zdá."

Michal si zhluboka oddechl.

"Ale zpět k vaší situaci," pokračoval filosof. "Brzy by si vás všimly královny strážce. A i kdybyste je porazil, o čemž, při vší úctě k vám, dosti pochybuji, což mi doufám nemáte za zlé, protože my filosofové to už máme v povaze, čekalo by na vás před palácem ještě několik opravdu velmi mocných Černomorových služebníků. Věřte mi, že kamenného draka ani vašim kouzelným mečem neubijete. Přesto se kolem něj dá projít. Vtip je v tom, že si vás nesmí vůbec všimnout. Jak jsou tyto kamenní draci

silní, tak jsou také hloupí. I obyčejná malá svíčka je splete, když vaše vlastní zář bude skryta. Ale teď by vám ještě nepomohla. Vždyť i já musím před vámi přivírat oči. Nejsem už zvyklý na takový jas - už dlouho u nás nikdo jako vy nebyl. Alespoň ne tak odkrytý. Musíte jít se mnou, dám vám pavoučí plášť."

Filosof doslova táhl rytíře za rukáv a rychle se s ním proplétal úzkými uličkami. Ani na chvíli ale nepřestával hovořit. Stačilo jen, aby si Michal na něco pomyslel, a filosof mu na jeho myšlenku vzápětí odpověděl. Ale ve světě plném čarodějů a víl si na to rytíř pomalu zvykal.

"Ano, i můj plášť je z pavučin utkaný, proto jste mě neviděl přicházet. Ačkoliv vás možná napadne, že pavučiny slouží svým pravým majitelům přinášet smrt jiným tvorům, věrte, že jsou samy o sobě neškodné a neutrálně šedé, nepropouštějí ani dobré ani zlé světlo." vysvětloval filosof.

"Stejně jako konopný provaz - můžete s jeho pomocí přivázat loď k molu, nebo ho pověsit na krk nějakému chudákovi, ačkoli provaz to může být stále tentýž. Pavučinu přiloženou na ránu lze zas proměnit v léčivý balzám.

V Černém městě pavoučí pláště používají skoro všichni - jak prasečí urkové a lupiči štěstí s rudýma očima, před jejichž pohledem by jinak každá oběť prchla dřív, než by se k ní mohli přiblížit, tak i moudří a dobří ochránci v čtvrtích bezmocných. Kdyby jich nebylo, bylo by zde mnohem hůř."

"Tudy ne," zašeptal filosof a zastavil se. "Zahlédl jsem pohnout se tmou. To přicházejí Černomorovy strážce. Musíme se vrátit."

Rychle zašli za nejbližší roh domu, ale filosof se po chvíli opět zastavil.

"Je pozdě, ulice je uzavřena z obou stran. Vskutku, svítíte jako drahokam na slunci, jen spící slepý by vás možná přehlédl. Ale ještě není vše ztraceno, znám cestu, kterou černé strážce nikdy nechodí. Není sice úplně bezpečná, ale takovou v našem městě stejně těžko najdete. Tudy do podzemí," řekl filosof a ukázal na nevelkou kruhovou mříž zasazenou v dlažbě.

Michal uchopil mříž oběma rukama a pokusil se ji vší silou nadzdvihnout, ale nepodařilo se mu s ní ani pohnout.

"S dovolením," řekl filosof a odstrčil rytíře. Poté sám poklekl nad mříž a lehce ji odsunul směrem do strany. Pod ní se otevřela černá šachta bez schodů či úchytek na stěnách.

"Pospěšte si," zvolal za letu ještě filosof než zcela zmizel v hlubinách. V té samé chvíli se zpoza rohu vynořil černý chobot žaboslona. Michal pohlédl smutně na svůj meč a potom také skočil do propasti. Mříž se nad ním sama se skřípěním zavřela.

Trvalo jen chvíli, než Michal dopadl na dno plné bahna. Podlomily se mu nohy, ale čísi paže ho včas zachytila.

"Ne tak zbrkle, pane rytíři," radil usměvavý filosof. "Teď už budeme muset mít dost času a rozvahy, abychom se tu nakonec ještě neztratili. Myslím, že je na čase, abychom se navzájem představili. Pravomil je jméno mé."

"Mně říkají Michal," odpověděl rytíř.

"A já jsem dočista rozmačkaná," ozvalo se Michalovi z kapsy. Poté vykoukla rozčepýřená hlava skřítků a rozzlobeně pokračovala:

"A umím létat, takže předtím, než se rozhodnete zase někam bezhlavě spadnout, mě prosím vynechejte. Mé jméno je Zvoněnka a jsem"

"A jste úplně rozmačkaná královna květinových skřítků, která cestuje na zapřenou," dodal s úsměvem filosof.

"Zdá se, že umíte číst myšlenky a všechno víte," ohradila se dotčeně Zvoněnka.

"Ne tak, to by byl velký omyl," odpověděl filosof. "Já si jen domýšlím, co vidím a čtu z vašich tváří, nic víc."

"Přesto, jestliže musíme mít, jak říkáte, dost času," dostala se ke slovu opět Zvoněnka, "ráda bych se toho o vás více dozvěděla. V tomto městě se, vidím, dobře vyznáte."

"Černé město je příliš veliké, než aby se v něm kdokoli dokázal vyznat," odporoval Pravomil. "Ale přesto vyhovím vašemu přání a něco vám o sobě povím. Pojdte prosím za mnou."

Filosof zamířil do jedné z tmavých chodeb a Michal vykročil hned za ním. Zvoněnka se zase pohodlně uvelebila v kapse rytířova pláště, ale tentokrát nechala vystrčenou hlavu, aby lépe slyšela Pravomilovo vyprávění.

"Budu se snažit být stručný a zaměřím se jen na to, co se nějakým způsobem týká Černého města," začal bujaře vykládat filosof svůj příběh.

"Bohužel si přesně nepamatuji, jak jsem se sám do Černého města dostal. Víím jen, že toho dne jsem šel dlouhou neznámou ulicí. Bylo šero, mezi dnem a nocí. Do domů okolo vedlo mnoho dveří. Tu a tam stály před nimi osamělé lampičky místo pozvání. Já si jich ale nevšímám."

Byl jsem totiž velmi zaneprázdněn jednou zajímavou myšlenkou, a proto jsem si zpočátku vůbec nevšiml toho, že jsem se znenadání ocitl v ulicích docela jiného města.

Všechny domy byli pojednou zešedlé a tiché. Ačkoli byl čas vánoční, zmizely osvětlené pokoje, ustala vůně jehličí a večeře. Už nikde nevanul vánek klidu a tepla. Jen z temných domů bez oken čpěl zatuchlý vlhký chlad a mlčení. Za prázdnými veřejemi se táhly jen smutné kouty a zákoutí, kde žili ti, co se už světla báli i ti, co ho snad nikdy nepoznali. A také havěť všeliká. Pod ulicí vedly stoky a i v nich někdo žil. Tu a tam jsem ještě potkal osamělého chodce, ale s nikým jsem se nedal do řeči.

Šel jsem stále dál a dál, aniž bych se zastavil, a nevšímám si příliš dění kolem. Tehdy jsem se snad ještě mohl vrátit, ale můj nezájem o okolní svět mě opanoval, až jsem nakonec překročil kámen nenávratu.

Mám teď v Černém městě také svůj dům, kam se na noc vracím. Před vchodem stojí dva zelené stromy. Jsou to vůbec jediné živé stromy tohoto města, o nichž víím. Jejich koruny se proplétají a častokrát se mi zdá, jako by to byl už jen jeden jediný strom. Večer se dotýkám jejich kůry a cítím, jak pod ní proudí míza plná klidu a míru. A když je pohladím a pěkně poprosím, jejich větve se zachvějí a stromy zpívají písně o štěstí a žalu života, o věčné pouti malé kapky širým světem i o lásce a smrti veškerenstva. Jsou velikým tajemstvím. Nikdo jim nemůže ublížit, oheň ani zloba je nespálí.

Druhý z divů Černého města je nekonečná knihovna. I dnes jako každý jiný den jsem v ní strávil mnoho času. Je v ní uloženo nespočetně mnoho knih. Nemohu vám proto vůbec slovy vypovědět, co je ve všech napsáno. Mnohé z nich dokonce neobsahují žádná slova ani písmena. Otevřete je a nad prázdnými stránkami se začnou volně vznášet nehmotné barevné obrazy nesmírné krásy.

Někdy za celý den prolistuji jen několik stránek či sám nakreslím jeden obrázek a vložím jej do své knihy, jindy toho stihnu víc. Není tam ale nikdo, kdo by mi radil nebo řekl, co mám dělat. Jsem tam vždy úplně sám.

Mou hlavní povinností je ale výroba svíček. Z povoskovaných plátěných desek a obalů dávno rozpadlých knih získávám vosk, ze záložek ostřihávám střepečky na knoty. Cestou domů potom svíčky rozdávám potřebným. Světla a moudrosti se zdejší temné bytosti bojí a svíčky z knihovny jsou proti nim jedinečnou ochranou. Velké nestvůry, jako jsou kamenní draci se jich sice nebojí, ale pro jejich jasný plamen nevidí toho, kdo svíčku nese. Snad si dokonce myslí, že to jsou skutečné bludičky, ale ty by do našeho města nikdy nezabloudily.

Co se tohoto podzemí týče, dočetl jsem se v knihách, že je velmi spleť, ale sám jsem jím do této chvíle nikdy nešel a mnoho toho o něm nevím. Snad jen to, že jeho chodby se táhnou do daleka a to nejen pod celým zdejším městem, ale mnohem dál, až k branám posledního zapomnění a snad i k propasti s pramenem moudrosti a ke kouzelnému mechu na němž spí svůj sen ti, co své životy ztratili příliš brzy. Celé Černé město tam nad námi je podle pověstí jen malou houbou vyrostlou z podhoubí těchto chodeb."

Po celou dobu Pravomilova vyprávění klopýtal Michal vlhkými chodbami v naprosté tmě. Filosof jej musel stále přidržovat, aby někam nespadl nebo znovu neuklouzl.

Rytíř opravdu vůbec nic neviděl, ačkoli mu filosof neustále tvrdil, že jeho jas docela dobře osvětluje vše kolem. Michal si to vysvětloval tím, že oči filosofů vidí docela jiným způsobem, než je tomu u ostatních lidí.

Jen v krátkých okamžicích, když se přiblížili pod nějakou mříž vedoucí na ulici, proniklo do úplné tmy alespoň trochu šera. A právě pod jednou z mříží narazili na velmi podivné stvoření.

Byla to snící krysa, tvor stejně ubohý jako šťastný. Až do půlky těla byla zapadlá v zatuhlém bahně, měla zavřené oči a pravidelně oddychovala. Zdálo se, že se ze sna usmívá.

"Kdo to asi je?" pomyslela si v duchu Zvoněnka a Pravomil jí hned nahlas odpověděl:

"Je to tvor zakletý svou nerozhodností. Věčně sní o velkých činech a hrdinství, které jednou vykoná. Jen málokdy se ale ze svého dlouhého spánku probudí. A potom, když zjistí, v jakém ubohém stavu se skutečně nachází, raději zase hned usne. Je to mnohem snazší, než se trmácet špínou stoky a doufat, že snad jednou najde cestu ke slunci. Nemá na to dostatek vůle, a proto nepodnikne nic na svoji záchranu. Ani nepatrný zlomek z toho o čem sní."

"A to je zajímavé", zvolala Zvoněnka. Vylétla Michalovi z kapsy a přistála přímo na hřbetu spící kryse. Pořádně jí popadla za krkem, mocně jí zalomcovala a křikla:

"Vstávej lenochu, už je čas."

Krysa se přestala usmívat. Zaškubala packama a potom se skutečně probudila. Její malá očka líně zamžourala v šeru. Zvoněnka rychle vzlétla a schovala se zase k Michalovi do kapsy.

Všechny myšlenky, které se v té chvíli začaly honit kryse hlavou, nestačil sledovat ani filosof Pravomil. Byl to velký boj, který sama se sebou krysa sváděla. Prskala a zatínala drápky do podlahy a hned zase skučela a zavírala oči. Už se zdálo, že jako obvykle zvítězí lenost, pocit studu a marnosti, když tu se krysí zrak setkal s Michalovým pohledem. A jako blesk mezi nebem a zemí přeskočila jiskra rytířovy odvahy do krysího srdce a zapálila zde mocný plamen. V tom okamžiku byla kletba zlomena a malá krysa se proměnila v statného urostlého mořeplavce. Černé vlasy mu splývaly na široká bohatýrská ramena a jeho oči zářily jako dva žhavé uhlíky.

"Děkuji vám za vysvobození. Jmenuji se Vulpes a jsem kapitán národa Bujařmínů," řekla bývalá snící krysa.

Vulpesův hlas byl hluboký a zněl velmi důstojně. Již méně důstojný byl filosof. Nepustil nikoho ke slovu, předběhl dokonce i Zvoněнку, která už měla otevřenou pusou a sám se ujal představování:

"To je rytíř Michal, v kapse královna skřítků Zvoněnka a já jsem Pravomil," jak kafemlýnek ze sebe vysypal filosof.

"Není však už času nazbyt, neboť půlnoc a tedy i svatba začne již za malou chvíli. Nechtěl jsem vás rušit ve vaší bohubilé činnosti a toho chudáka, promiňte mi to oslovení Vulpesi, odsoudit k věčnému snění. Vždyť vy jste byli možná jeho poslední naděje, ale teď už si opravdu musíte pane rytíři pospíšet, sic Černomor dosáhne svého bez boje s vámi. A cesta k němu je ještě dlouhá."

"Tentokrát se mýlíte příteli," odpověděl Vulpes. "K Černomorovi už to není daleko."

"Tak pojďme," zvolal nedočkavě Michal. "Prosím, veď nás, Vulpesi!"

Kapitán Vulpes se v podzemí opravdu dobře vyznal a brzy se všichni ocitli pod komínem vedoucím přímo do černokněžníkovy paláce.

"Tady vás musím opustit," řekl Pravomil.

"Cesta vzhůru je určená jen hrdinům, bytostem s křídly a věčným snílkům. Možná se už nikdy neuvidíme, ale já věřím, že váš příběh bude zapsán v jedné z knih nekonečné knihovny a já si jej budu moci v klidu přečíst. Sbohem."

Filosof vyndal z kapsy dvě velké svíčky a podaroval jimi rytíře a námořníka. Usmál se na Zvoněнку a potom zmizel stejně náhle, jako se poprvé objevil.

Vulpes sepjál ruce, Michal se na ně postavil, vzepřel se o stěny a začal se pomalu soukat komínem. Drátěná košile a meč mu nemálo překážely. Zvoněnka se mu lehce vznášela nad hlavou a nadšeně ho povzbuzovala, což ale rytíře spíše dopalovalo. O to víc se také zpotil a slané kapky se mu jedna za druhou kutálely po čele. Když si toho Zvoněnka všimla, rozhodla

se je Michalovi osušit. Přitom mu zakryla výhled svým závojem a rytíř zakolísal. Naštěstí pro Zvoněнку ale nespádl, protože kapitán Vulpes šplhal jako veverka hned za Michalem a zespodu jej podepíral.

Konečně vystoupali až nahoru. Rytíř odsunul kamenný poklop a všichni tři rychle opustili komín. Ocitli se tak v dlouhé tmavé chodbě bez oken. Rytíř sotva stačil zapálit svou svíci a už tu byli Černomorovi služebníci.

Půlnoční skřet, co běžel první, zaječel bolestí a oslepený padl na zem. Také na oživlý stín medvěda dopadlo čarovné světlo svíčky a temný přízrak se rozplynul. Za ním se ale na Michala valil obrovský žaboslon. Máchal zlovlně chobotem, ve kterém třímal obří vidličku, a kouzelné světlo mu očividně nevadilo. Rytíř stačil jen v poslední chvíli uskočit a odrazit vidličku mečem. Svíčka mu přitom vyklouzla z ruky.

Těsně nad zemí ji zachytila Zvoněнка, objala ji oběma rukama a vznesla se s ní ke stropu. Námořník Vulpes mezitím statečně odrážel útoky čtyř divokých třírukých běsů a smál se jejich vzteklosti. Začal se prudký a nesmiřitelný boj.

Černomorovi služebníci nemohli proti dobrému rytíři použít svá temná kouzla, ale ani Michal neměl zkušenosti v čarování, aby mohl využít své dobré světlo přímo. Jeho meč však nezahálel a rána za ranou vesele tančil po hlavách nepřátel.

I ve vzduchu se sváděl urputný zápas. Obrovští černí netopýři doráželi na malou Zvoněнку a snažili se ji kousnout svými jedovatými zuby. Královna skřítků se jim ale obratně vyhýbala a plamenem svíčky je navíc bolestivě zraňovala.

Bojiště najednou zaplavila vlna rudé záře. To všech devět ohnivých rytířů kráčelo chodbou a nesmírný žár stravoval vše kolem nich. I vosk kouzelné svíčky změkl a ve velikých kapkách stékal Zvoněnce na ruce. Skřítek se marně snažil svíčku zachránit. Ta roztála jak jarní sníh a zbyl z ní jen ohořelý knot. Rozpálený vzduch neunesl tíhu netopýřů a ti se zřítili k zemi. Žár ohnivých rytířů potom spálil jejich mrtvá těla na prach.

Michal přimhouřil oči a sekl po prvním z ohniváků. Ten však jeho útok lehce odrazil svým plápolajícím mečem. Jeden z plamenných jazyků se přitom natáhl a olízl Michalovi obnaženou ruku. Rytíř vykřikl bolestí a meč mu vypadl na zem. Ted' bylo s Michalem věru zle. Ohnivák se jen škodolibě zasmál a chystal se ke smrtící ráně.

V té chvíli ale námořník mávnul pláštěm a ozvalo se šumění moře. Dýchl do dlaní a zaburácel příboj. Do třetice vykřikl chechtotem racka a v odpověď se zvedl šelst mnoha křídel obrovských bílých ptáků. Každý z nich měl v zobáčku trochu mořské vody. Letěli chodbou a kropili ohnivé rytíře, až jejich plamen dočista uhasili, a ti se rozplynuli v šedivou mlhu. Poslední racek ještě obletěl námořníkovi dvakrát kolem hlavy a pokaždé se mu zvesela rozchechtal do uší. Potom naposledy zamával vesele křídlem na pozdrav a on i celé racčí hejno zmizelo.

"Tak to bylo dobrý," řekl Michal uznale Vulpesovi a zvedl svůj meč. Kapitán na to nic neodpověděl, protože zrovna pofoukával ubohé Zvoněnce její popálené prstíčky.

Chvíli potom společně přemýšleli, na kterou stranu se mají vydat. Půlnoc už stála za dveřmi.

"Za mnou," zvolal náhle Michal a neomylně se rozeběhl chodbou vpřed. Vulpes jej následoval a brzy přišel na to, proč si je Michal tak jistý směrem. Vždyť čím víc se blížili k samotnému Černomorovi, tím větší úzkost na všechny padala, jen rytířovo srdce naopak mocněji tlouklo láskou k princezně Violen.

Společně s půlnocí vběhli do sálu černokněžníka. Černomor seděl na velkém trůně vyrobeném z lidských kostí a vedle něj na smrt bleďá nešťastná princezna Viola zahalená v černý šat.

Když je Černomor uviděl, zasmál se tak strašlivě, že všem ztuhla krev v žilách a Zvoněnka v Michalově kapse omdlela. Černomor vstal z trůnu, křečovitě sevřel ruce v pěst a najednou v každé z nich třímal obrovský meč. Bleďé čepele svítily tmou sálu stejným fialovým světlem, jako Černomorovy zlé oči.

Rytíř ani mořeplavec se však nezalekli a odvážně se černokněžníkovi postavili. Ani jeden z nich netušil, že jdou vstříc jisté smrti. Vždyť dokud stál Černomorův hrad, byl v něm jeho vládce nesmrtelný.

Ale princezna Viola věděla, jakou má král temnot slabinu. Nenáviděl zpěv a všechnu čistou hudbu vůbec. Dobře si všimla, jak se v poušti Černomorovi ohniví rytíři ošívají, kdykoli zaslechli kočího Rona. Ten si pořád něco pobrukoval pod vousy. Viola se ale rozhodla mlčet a předstírat, že je němá. Nechávala si zpěv jako svou poslední zbraň. A teď konečně přišla její chvíle.

Jen co několik prvních tónů z jejího hrdla rozechvělo vzduch, padl Černomor na podlahu a začal se svíjet jako had. Chroptěl bolestí a vzteky nemoha vyslovit žádné zaklínadlo.

Rytíř Michal se na chvíli zastavil. Jeho čest mu nedovolovala vztáhnout meč byt na černokněžníka, nebyl-li ten schopen se mu postavit v boji. Jeho rytířské vychování a zvyklosti byly příliš hluboko zakořeněné.

Kapitán Vulpes však neváhal. Vždyť to byla možná jejich jediná a poslední příležitost. Ale místo toho, aby se jeho přesně vržená dýka zabodla králi do srdce, jen neškodně odskočila a zazvonila na kamenných dlaždicích.

"Uteč drahý Michale i ty neznámý poutníku. Sic oba zahynete," vyzpívávala princezna svou prosbu.

"Bez tebe nikdy neodejdu. Miluji tě víc, než svůj život," řekl rytíř a políbil princezninu ruku.

Černomor to už nemohl déle vydržet. Tóny písně ho mučily a světlo lásky Michala a Violy ho spalovalo. Ze zoufalství nakonec sám sebe proměnil v netečný kámen.

Námořník zapálil druhou filosofovu svíčku a spolu se zpívající princeznou a Michalem vykročil k branám paláce. Nikdo se je už cestou nepokoušel zastavit. Princeznin zpěv, kouzelné světlo svíce, námořníkovu přátelství a vzájemná láska Violy a Michala zahnyly všechny zlé bytosti. I kamenní draci museli zavřít své oči.

U brány města potkali kromě Michalova koně a kočího Rona i filosofa Pravomila. Kupodivu se všichni tři svorně hádali koňskou řečí o tom, zda-li moc kouzelné perly stačí uzdravit víc než jen jedno tělo.

"Bohužel je tomu tak," musela Zvoněnka potvrdit Pravomilovu ponurou domněnku a dodala:

"Kouzelná perla nemůže vyléčit více než jen jeden život mařený mocí černého moru."

"Potom ale bylo všechno zachraňování marno, protože buď statečný rytíř Michal nebo sličná princezna Viola bude muset zemřít," zanaříkal ve svém zaržání kůň.

"Uvidíme," odporoval Vulpes. Potom pozvedl ruku do výše a mocný hlasem zvolal:

"Z vůle vašich srdcí vás tímto prohlašuji mužem a ženou, já Vulpes, kapitán Bujařmínů, jejichž štíhlé lodi brázdí všechna moře i nekonečné vlny písku. Nemám zde sice svůj větrný katamarán, přesto vím, že sezdát vás dva mám jako kapitán právo.

Královno Zvoněnko, filosofe Pravomile, kočí Rone i vy mluvící koni, všichni jste teď mými svědky. Na stvrzení svého svobodného rozhodnutí nechť se princezna Viola a rytíř Michal vzájemně políbí a ve spojených rukou podrží kouzelnou perlu. Přitom ať si navzájem přejí dlouhé žití a brzké uzdravení. Od té chvíle ať jsou jen jedním tělem, ať žijí jen jedním životem."

Jak Vulpes řekl, tak se i stalo. Viola a Michal se políbili, jejich dlaně stiskly kouzelnou perlu a ta je naráz uzdravila.

Filosof Pravomil se už nedozvěděl, zda-li je i tento příběh zapsán v některé z knih nekonečné knihovny. Spolu se svými novými přáteli odešel navždy z Černého města, aby se tam už nikdy nevrátil. Já jsem ale v Černém městě byl a příběh o Viole a Michalovi si tam přečetl, a proto jsem ho mohl i vám vyprávět.

Pohádka o stromu

Odedávna obepínají celou naši zem pásy hor, vysoké, majestátné a tajemné. Shlížejí ustavičně na hemžení a shon v údolích, samy však zůstávají stále stejné, klidné a tiché. Kdo z lidí sem alespoň na chvíli zavítá, koho zlákaají modravé vrcholky zrůna zahalené do peřiny bílé mlhy, kdo vejde do prastarého království šumějících stromů, shlédne svůj obraz v malebných tůňkách a svlaží rty vodou neposedných bystřin, kdo se vydá na cestu po úzkých kamenitých stezkách dýchaje svěží vzduch a raduje se z hřejivého slunce, jen ten odhalí jejich pravou krásu, srdce mu pookřeje a hory samy mu v té chvíli začnou vyprávět některý z mnoha příběhů, které pamatují. I tento příběh je jedním z nich.

Byla půlnoc. Hustě přšelo a nebe bylo temné jak rozbouřené moře. Vítr skučel a mocně lomcoval korunami černých borovic. Stromy však stály hustě vedle sebe a nedovolily divokému větru, aby některý z nich vyvrátil. Mezi kmeny nevedly žádné cesty. Místo nich se všude plazily a proplétaly

pletence kořenů, trčících klacků, slizkých šlahounů, chňapavých ostružin a zrádně kluzkého mechu nasáklého více než mořská houba. A právě tudy se v panujícím nečase pomalu prodírala vpřed malinká bytost. Nebyla to však ani hladová myš, ani neposedná veverka, či jiné lesní zvíře. To malý skřítek klopýtal přes kamení, přeskakoval kořeny, narážel do šupinaté kůry kmenů borovic, padal, zase vstával a neustále se přetahoval s ostrými trny o zbytky svého pláště.

Kupodivu se tentokrát vůkol neozývalo švitoření, pískání a rozverné prozpěvování pro tohoto skřítku jinak tolik typické. Snažil se naopak běžet co možná nejtišeji. Přesto jeho mocné funění, šustění pláště a hlasité praskání větviček bylo k nepřeslechnutí. Nepřál bych však nikomu, aby se ocitl právě této bouřlivé noci na stejném místě.

Už jen několik málo skoků od skřítku žhnulo v noční tmě veliké jedovatě zelené oko. A to oko se co chvíli přibližovalo, a ač se skřítek usilovně snažil nemyslet na ostré drápy a obrovské zuby, které ho také pronásledují a už už se mu zarývají do těla, přesto se trochu třásl strachem. Dobře věděl, že jen díky neprostupnosti a nástrahám zarostlého lesa nebyl dosud sežrán. Na volném prostranství by neměl šanci ani nejmenší.

Příšera, která skřítku pronásledovala nocí, se jmenovala Ohyzda a dělala vskutku čest svému jménu. Však se také na její podobě podepsala celá řada čarodějnic, kterým už za dlouhá léta svého života věrně sloužila. Původně ze všeho nejvíce připomínala tygra, ovšem kromě černého pruhování měla už od narození na svém žlutém těle i veliké hnědé skvrny gepardí. Potom jí ale jedna čarodějnice přičarovala roh jednorožce, druhá ještěří hřbet, třetí orlí pařát namísto ztracené čtvrté nohy, další přidala křídla z pegasa a pátá dlouhé jasně fialové drápy. Když pak v jakési potyčce přišla Ohyzda o pravé oko, byla její šerednost dokončena. Do jejího srdce pak vešla závist a palčivá hořkost ke všemu krásnému, zžírala její mysl dnem i nocí a nenechala Ohyzdu spočinout na jednom místě, ale hnala ji od jednoho zlého skutku ke druhému.

Skřítek běžel, seč mu síly stačily. Obratně se mírným obloukem vyhnul širokému ztrouchnivělému pařezu, přeskočil malou slizkou fialovou houbu, ale ve vysoké mokré trávě přehlédl slimáčí stezku, podklouzly mu nohy a on upadl. Jediný mohutný skok stačil Ohyzdě k tomu, aby nebohého skřítku dostihla. Vztyčila se nad ním v celé své obludnosti, do široka roztáhla křídla, vystrčila všechny drápy a vítězně zařvala. Nebe rozčísnul blesk a na malou chvíli tak ozářil celé hrozivé šestatřicatero blýskajících se ostrých zubů a rozeklaný jazyk, který se už těšil na hostinu.

Skřítek se chtěl ještě znovu pokusit o útek, ale už po dvou krocích narazil zády na tvrdý kmen stromu. Teď ho tedy příšera sežere. Zavřel oči a schoulil se do zbytků pláště. Pocítil silné sevření a následný pád kamsi do hlubin. Najednou bylo všude kolem ticho a ze všech stran jej obklopovala jen černočerná tma.

Skřítek se nehýbal.

"Jsem asi mrtvý," pomyslel si.

"Ať si," dodal, "alespoň už se nemusím nikam trmácet a mohu v klidu spát. Dobrou noc!" zašeptal a ještě víc se zachumlal do rozedraného

promoklého pláštěku, stočil se do klubíčka a vzápětí usnul tvrdým spánkem.

Že příšera skřítko nesežrala, na to už jste určitě přišli sami, ale co se s ním doopravdy stalo, vám musím teprve vypovědět.

Kmen, o který se skřítek v poslední chvíli opřel, nepatřil totiž žádné z černých borovic. Na místo toho zde rostl neobyčejně zvláštní strom nepodobný všem ostatním kolem a co víc, měl citlivou a laskavou duši. A proto dřív, než se Ohyzda konečně nabažila pocitu vítězství a rozhodla se vrhnout na svou kořist, objevila se v kmeni úzká štěrbina, několik silných kořenů uchopilo skřítko a vtáhlo jej do dutiny stromu. Marně se příšera vztekala a tloukla svým rohem proti kmeni, nadarmo zatínala drápy a zuby do kůry. Strom měl pevné tvrdé dřevo a hněv Ohyzdy mu nemohl ublížit. Nakonec to i ona sama pochopila a celá navztekaná se odplížila lesem pryč.

Skřítek byl tedy zachráněn. Zatímco spal, strom z pod kořenů vytáhl několik svých schovaných loňských lístků, hnědých a měkoučkových, přikryl jimi rozedrané skřítkovy nožky a pečlivě osušil jeho promočené šaty. Skřítkovi se dobře spalo v dutině stromu a zdály se mu krásné sny plné letního slunce. A když se konečně probudil, čekalo naň množství na stěnách zavěšených cukrových krápníků, které pro něj strom připravil ze svých zásob. Jak ty skřítkovi chutnaly.

Celý týden nato opečovával strom skřítko a krmil jej sladkým hnědým cukrem a rosou, až se konečně všechny jeho rány zahojily a skřítek měl dost sil na další cestu. To ráno jej probudily zvědavé sluneční paprsky, polechtaly ho na nose a lákaly ven na čerstvý vzduch. Skřítek se protáhl skulinou za světlem a promnul si oči. Bylo léto, les voněl dozrávajícími ostružinami, na bílých kamenech se vyhřívala malá modrá ještěrka a ptáci zpívali pro radost tak pěkně, že to i skřítko nakazilo a sám si musel zvesela poskočit a zanotovat svou oblíbenou ranní písničku.

Když se pak se stromem loučil, ptal se jej, jak by se mu mohl za jeho dobrodiní odvděčit. Strom jen mlčel, ale když skřítek dál naléhal, nakonec se přeci jen osmělil a pravil:

"Stojím tu už celé věky, znám všechny rostliny i zvířata z širého okolí, a přesto žádný z nich mi není podoben. Ale ptáci, kteří přilétají z daleka, častokrát vyprávějí o tajuplných krajinách ze mořem, tou velikou modrou vlnící se zemí, kde údajně rostou prazvláštní stromy a keře. Rád bych tě skřítku poprosil o křídla ptáků, abych se jako jeden z nich mohl vznést vysoko až k oblakům a doletět k oněm vzdáleným končinám.

Skřítek sklopil oči.

"Umím sice trochu čarovat, stejně jako všichni z mého rodu, ale to co ode mne žádáš příteli, ti nemohu splnit," zašeptal. "Vládnu jen svou podobou a jen tu bych ti zase mohl nabídnout."

"Dobrá," odpověděl strom. "Stanu se tedy skřítkem, jako jsi ty. Spolu s tebou budu putovat rozličnými zeměmi a nakonec se jednou i za moře dostaneme."

"Milý strome," zahořekoval skřítek, "ani to ti nemohu slíbit. Můžu sice propůjčit tvému tělu svůj vzhled, ale na dalekou pouť k moři tě nesmím doprovázet. Mám za úkol předat důležitou zprávu a můj pán a vládce už

na ni netrpělivě čeká, avšak ty do jeho říše spolu se mnou vstoupit nesmíš. Jak rád bych ti ve všem vyhověl, ale nemohu.”

“Budiž,” souhlasil strom. “Proměň tedy, prosím, mé tělo ve skřítčí, přičaruj mi ruce a nohy a já půjdu.”

“Staniž se,” řekl skřítek. “Svou původní podobu stromu budeš moci nabýt vždy v první čtvrti měsíce a tu novou, mnou darovanou, zas nazpátek o úplňku, budeš-li si to přát.”

Skřítek zavřel oči a třikráte se hluboce uklonil – zemi, nebi a slunci. Chvilí stál bez hnutí úplně tiše, ani nedýchal. Potom oči znovu otevřel, sepjal ruce, foukl si do dlaní a zlehka se konečky prstů dotkl kůry stromu. Ten se slabounce zachvěl a najednou na jeho místě stál druhý skřítek, jako by tomu prvnímu z oka vypadl. Ale běda. Nebyl ani trochu malý, naopak dosti přerostlý. Pravý skřítek mu dosahoval sotva po kolena.

“Ach!” povzdechnul si malý skřítek.

“To nic,” odpověděl veliký skřítek strom. “Jsem naopak rád, jak to dopadlo. Alespoň mám dlouhé silné nohy, které mě rychleji donesou až k moři. Také dravců se nebudu muset cestou bát, však znám, jak se před nimi musí mít malí zajíci i veverky stále na pozoru. Častokrát jsem jim stejně jako tobě až na poslední chvíli poskytl úkryt. Děkuji ti.”

“Ať tě štěstí doprovází,” rozloučil se s ním malý skřítek.

“Bud’ s Bohem,” odpověděl proměněný strom a prvními nesmělými kroky se vydal do světa. Skřítek zamířil opačným směrem, mlsal poslední cukrový krápník a zvesela si prozpěvoval. Večer ulehl do voňavé trávy a počítal zelené hvězdy na obloze. Z rána se vykoupal v ranní rose, vydatně posnídal zralou ostružinu a zase pospíchal dál.

Za několik dní potom šťastně dorazil až k branám skřítčího království. Na tomto místě se však s ním budeme muset rozloučit, protože do tajné podzemní říše mohou vstoupit jen praví skřítkové a nikdo jiný se nesmí dozvědět žádné z nesčetných tajemství, která jejich vládce před světem ukrývá. Abyste však nepřišli úplně zkrátka, budu vám vyprávět příběh o tom, jak se vedlo stromu, kterému skřítek daroval svoji podobu.

Strom šel tím směrem, kterým viděl každý podzim odlétat hejna ptáků. Dlouho putoval po horách. Mnoho času strávil v rozmlouvání se stromy a květinami, ale častokrát jen pozoroval všechnu tu krásu kolem sebe a nemohl se odhodlat jít dál. Vždyť hory mu svým kouzlem učarovaly stejně jako každému, kdo se umí dívat kolem sebe a má své srdce otevřené.

Strom šel, kudy ho nohy nesly. Nevěděl, jak dlouhá bude jeho pouť, ani jaká nebezpečnoství jej mohou cestou potkat. Doufal ve štěstí a příliš se nestaral o to, kde večer hlavu složí. Noci byly teplé a zásoby sladkého hnědého cukru, který měl našetřený z dřívějších let, mu připadaly nevyčerpatelné. Jak ale plynul čas, zjišťoval poznenáhlu, že se mýlí. Chůze byla přeci jen mnohem více vyčerpávající a náročnější, než pouhé stání na místě, a zásob cukru kvapem ubývalo.

Babí léto minulo a přišel podzim. Tehdy strom konečně přešel hřebeny hor a začal sestupovat do údolí. Rostlo zde více druhů listnatých stromů, ale žádný z nich se mu přesto nepodobal. Musel tedy pokračovat stále dál na své dlouhé pouti k moři.

Jednou k podvečeru, když už slunce rychle zapadalo za obzor, přebrodil malou říčku, kterou ještě minulého dne potkal coby pouhý neposedný potůček skotačící na horské stráni, když na jejím druhém břehu uviděl stát skřítko střední velikosti. Byl dvakrát menší než strom, ale na druhou stranu podstatně větší než malý skřítek. Nebyl to však skřítek, ale malé děvčátko, ovšem strom to nevěděl, protože dosud žádného člověka nepotkal.

Holčička si stromu nevšimla. Zvesela poskakovala lesem a každou chvíli se sehnula, aby ulovila nějakou velikou houbu a uložila ji k ostatním do hlubokého proutěného košíku.

Najednou ale vykřikla, otočila se a začala utíkat tím směrem, kde stál strom. Její nožky běžely, co jim síly stačily, ale oči už pro ně nestačily vybrat tu správnou cestu, takže než by do pěti napočítal, děvčátko klopýtlo a upadlo do závěje spadaneho listí. Strom udělal jen pár dlouhých kroků a stál u ní. Měl si věru proč pospíšet, neboť z druhé strany lesa přicházel veliký šedivý vlk.

"Tvoje smůla," řekl strom, "máš-li dnes chuť na skřítko, budeš si to muset nejprve vyříkat se mnou."

Vlk mávl prackou a zavrčel:

"Co se pleteš mezi vlky a lidi, bláznivý strome. Ne ty, ale my s nimi máme nevyřízené účty. Nuž dobrá, vidím, že jsi ještě světa neznalý a nepřesvědčím tě. Já beztak už dnes nemám hlad. Ale počkej příště, až sám na vlastní kůži a kůře poznáš, co jsou lidi zač. Potom se jich už nebudeš zastávat. Jsou totiž horší než divá zvěř."

"Nevěřím Ti," volal strom za odcházejícím vlkem.

"Však se přesvědčíš," zavyl zdáli vlk.

Strom se shýbl, zlehka pohladil holčičku po vlasech a opatrně ji zvedl ze země. Byla celá umazaná od hlíny, jen oči se jí leskly. Stromu se ale vůbec nebála, naopak se na něj mile usmála.

"Děkuji ti, strome, že jsi mě zachránil. Ten vlk byl tak moc obrovský a chlupatý a cenil ošklivě zuby, že jsem se ho musela bát. Ale tebe se nebojím, i když jsi také veliký." Potom rychle sesbírala rozsypané houby zpátky do košíku, vzala strom za ruku, podívala se mu znovu do očí a špitla:

"Já jsem Bára. Pojd' se mnou, představím tě mamince."

A strom šel. Brzy společně narazili na prošlapanou cestičku a ta je zavedla k velikému kamennému domu, u kterého se točilo a pravidelně klapalo velké mlýnské kolo. Doprovázelo je mocné štěbetání husího hejna a radostné štěkání dobráckého psa, který jim přiběhl naproti.

Když paní mlynářka uviděla proměněný strom, ulekla se. Strom byl sice ve skřítkovi podobě vysoký jen jako dobře urostlý chasník, ale tělo měl oproti lidem, co znala, zavalité, hlavu hranatou a posazenou na krátkém krku, rozčepýřené vlasy mu trčely do všech stran a příliš nezakrývaly dlouhé špičaté uši. Šaty měl špinavé a na mnoha místech navíc děravé. Už proto chtěla svou dceru hubovat, jakého otřasu to chce přivést k nim do domu, ale když se dozvěděla, že jí strom před vlkem zachránil, zastyděla se a sama jej přes práh mlýna převedla.

"Jas vašim očím přeji," pozdravil uctivě strom pantátu mlynáře.

"I tobě synku," odpověděl mlynář.

"No nestůj tak ve dveřích, posad' se a pověz, kde se tu bereš. Nejsi zdejší, to poznám na první pohled. A ty mámo přines placky a kozí mlíko, ať našeho hosta máme čím uctít."

Mlynář s mlynářkou na rozdíl od malé Barči nepoznali, že ten zvláštní chasník je proměněný strom. Dětské oči totiž často odhalí i to, co dospělí už vidět nemohou.

Strom proto řekl jen tolik, že putuje do dalekých krajin za mořem. Když to mlynář uslyšel, jen nevěřicně kroutil hlavou.

"Kam by ses trmácel teď na zimu. Listí na stromech je už celé žluté, včelí úly jsou dávno zavřené a po ránu vyrůstá v zátočinách na hladině řeky ledový škrálop. Tady na horách přichází zima brzo a znenáhla. Noci jsou už dlouhé a ráno mohou být všechny cesty zapadané sněhovou závějí až po pás. Možná, že by si došel až do městečka, ale tady ve mlýně ti taky nebude zle. Máš zdravé, silné ruce, kus práce snadno zastaneš. O jídlo a střechu nad hlavou nouzi mít nebudeš a na jaře se zase vydáš na cestu.. To ti ale povídám, já sám jsem moře nikdy neviděl a znám je jen z vyprávění, je odsud mnoho a mnoho mil vzdálené."

Mlynářka zatím postavila na stůl džbánec kozího mléka a plný talíř křupavých placek. Stromu chutnalo a jak by ne, však mu už několik dní kručelo v žaludku. A když se naň navíc malá Bára hezky podívala a ručkama poprosila, rozhodl se, že v mlýně přeci jen zimu přečká.

Strom ochotně přiložil ruku k dílu všude tam, kde ho bylo třeba. Nejvíce se ale jeho síle musel obdivovat pantáta mlynář. Vždyť strom dokázal sám unést i tři plné pytle mouky najednou, a to mlynář měl co dělat s jedním.

Když přišly vánoce, dostal strom plnou ošatku červených jablíček. Měl z nich obrovskou radost. Všechna jádýrka pečlivě vyloupal a nasypal semínka za okno, aby je hladoví ptáčky mohli sezobat a některé odnést a zasadit jinde tak, jak už to dělají od počátku světa.

Jaro už ťukalo na dveře a strom byl celý nedočkavý, kdy už roztaje sněhová peřina, aby mohly petrklíče odemknout zem. Mlynář jej sice stále přemlouval, aby ve mlýně zůstal nastálo, vždyť lepšího tovaryše by těžko našel, ale strom musel ač nerad dát všem ve mlýně sbohem a putovat dál.

Šel rozkvétající jarní krajinou a na obloze proti sobě viděl přilétat hejna tažných ptáků vracejících se domů. Bohužel ale všichni ptáci letěli příliš vysoko, než aby se jich mohl zeptat, jak daleko je to ještě k moři.

Strom si ale nenaříkal, vždyť nohy ho spolehlivě nesly dál a dál. Jednou k poledni dorazil na kraj malebné vesničky, kde stála i malá osamělá chaloupka dědečka Ondřeje. Staříček Ondřej měl zahrádku velkou jen jako dlaň a v ní jedinou malou jablůňku. Ale dědeček letos marně vyhlížel první zelené lístečky. Ač v okolních loukách již rozkvétaly první vlčí máky, větve jabloně zůstávaly stále holé.

Strom poznal Ondřejovi na očích, jakou má starost. Sám přistoupil k jablůnce a přiložil na její kmen své veliké drsné ruce. Většina stromů, se kterými mluvil dřív, mu hned odpovědělo, ale tentokrát musel dlouho volat. Ale přeci nebyla jablůň dočista mrtvá, jak se Ondřej obával. Její hlas byl ale slabounký a naříkavý a ukrytý až v nejtenčích větvičkách. A jak by

nebyl, když se pod jejími kořeny usadil veliký bazilišek a vysával z ní všechnu sílu.

Když ale společně s dědečkem jabloň ze země vykopali, zlého baziliška vyhnali a stromek zpátky přesadili, jablůňka na sluníčku rychle ožila. Strom jí ještě chvíli něžně hladil a léčil, až se jablůňka uzdravila docela. Už toho dne se zazelenala prvními lístky a přes noc celá rozkvetla narůžovělými kvítky. Sousedé z vesnice se tomu nemohli vynadivit.

Starý Ondřej měl také velikou radost. A když se potom dozvěděl, kam strom putuje, rozhodl se ho doprovodit. Vždyť sám v mládí pracoval v přístavu a o moři a lodích toho hodně věděl. Vyndal proto z truhly svou starou dobrou cestovní hůl, do rance přidal zásobu chleba a několik našetřených mincí a šlo se.

Lépe jim cesta ve dvou ubíhala. Potom ale přišli do kraje, kterému vládl krutý loupeživý rytíř. Ondřej spěchal, aby už byli z toho zlého panství pryč, avšak na jeho samém konci se před nimi na cestě zvedl oblak vířícího prachu a brzy i zaslechli dusot kopyt. Ondřej sice varoval strom, aby se také schoval a sám se rychle vrhnul do houští, ale strom toho nedbal a zůstal stát na cestě.. Vždyť nevěděl, že jsou na světě i špatní lidé, před kterými je lépe se mít na pozoru. Ale měl se o tom brzy přesvědčit, protože to naneštěstí opravdu byly rytířovy loupežné stráže.

"Odkud jsi a co tu pohledáváš," ptal se první jezdec. A druhý hned pokračoval:

"Myslím, že mi někoho připomínáš, vypadáš zrovna jako někdo, kdo právě utekl z dolu."

A třetí dodal:

"Tak to budeš muset jít s náma, abychom se přesvědčili, jestli tě tam už náhodou nečekají s večerí."

A všichni tři se společně dali do hrozného smíchu. Strom si pomyslel, že se dočista na rozumu pomátli a chtěl jít raději hledat stařečka Ondřeje, ale jen co se k jezdcům otočil zády, ti se naň všichni vrhli, a ač se strom statečně bránil, přeci ho nakonec přemohli a spoutali řetězy. Přivázali ho za koně a odvěkli s sebou do rytířova hradu. Potom jej i s řetězy uvrhli do malé temné kobky tamního vězení.

Strom pořád nemohl uvěřit tomu, co se s ním stalo. Vždyť lidé, které až do teď znal, naň byli vždycky laskaví, malá Bára, mlynář s mlynářkou i stařeček Ondřej. Uvažoval o tom celou noc.

Druhý den brzy ráno strom vyvlekli ven a zavedli do kamenného dolu. Dali mu do ruky dřevěný sochor a poručili mu lámat velké kameny a nakládat je na připravený valník. Stále mu ale nechali řetězy na nohou a to se stromu vůbec nelíbilo.

Strom uměl rozbourávat skálu velmi dobře. Snadno poznal, kudy vedou praskliny od ledu, kde je skála tvrdší a kde by bylo nejlépe začít. Vždyť stromy odjakživa pomáhají vydobývat kameny ze skal, aby je potom mech a déšť mohly snadněji proměnit v úrodnou půdu. Ale dnes z toho neměl ani to nejmenší potěšení. Vždyť se od sochoru dozvěděl všechny strastiplné osudy těch, kteří s ním pracovali před ním. A byly to příběhy velmi smutné. Dozorci v dolech bývali často krutí a nutili vězně pracovat bez přestání až do úplného vyčerpání.

Strom proto zarazil sochor do úzké skalní pukliny a mocně se o něj vzepřel, až dřevěný sochor v půli praskl. Ani on ani strom už nechtěli dál sloužit zlému rytířovi. Potom si pomalu sedl na zem a složil ruce do klína.

Přišli dozorcí a pokoušeli se strom přinutit, aby pracoval. Ale nic nepomáhalo - ani hrozby, ani rány karabáčem. A proto jej odvedli zpátky do vězení s tím, že tam bude tak dlouho bez jídla a bez vody, než si to rozmyslí.

Uplynul týden, druhý, třetí a strom stále seděl ve své cele, aniž by jedenkrát prosil o slitování. Přeci jen to nebyl člověk a i bez vody dokázal vydržet velmi dlouho. Jen to ho trápilo, že se mu ve snu zjevoval velký šedý vlk a smál se mu, že teď konečně strom poznal, jací jsou lidé doopravdy. A on mu na to nedokázal odpovědět jinak, než mlčením.

Jednoho dne zarachotil v zámku klíč a dovnitř vešli dva ozbrojenci. Ale nebyly to tentokrát strážé loupeživého rytíře, ale vojáci gardy zdejšího krále. A za nimi přicházel stařeček Ondřej a podával stromu džbánec plný vody. Královi gardisté sňali stromu řetězy a vyvedli ho ven na sluneční světlo. Tam už na něj čekal kočár, který ho odvezl do královského paláce. Cestou mu Ondřej vypověděl, jak se to všechno seběhlo.

Zpráva o tom, jak suchá jabloň přes noc celá rozkvetla letěla rychleji než pták a dostala se až k sluchu samotného pana krále. Ten hned nechal pátrat po onom zázračném zahradníkovi, neboť měl sám v královském sadu několik velmi vzácných, ale dnes už suchých stromů, které však nechtěl za žádnou cenu nechat porazit. Když se to Ondřej dozvěděl, rychle spěchal ke králi a všechno mu vypověděl. Král sám už měl na loupeživého rytíře dlouho spadeno a Ondřejova zpráva byla tou poslední kapkou, než pohár panovnické trpělivosti přetekl. Jeho vojáci dobyli rytířův hrad a osvobodili všechny neprávem vězněné.

Na strom však tentokrát čekal mnohem těžší úkol, než byla záchrana jabloně. Stromy v královském sadu byly suché už sedm let. Ale strom se vyznal ve všech tajemstvích zahradních stromů a lehce vyčetl ze zápisů letokruhů, kam ukryly svá poslední semínka. Našel je a za krátký čas z nich vypěstoval malé semenáčky. Král se z nich velmi radoval, zvláště když viděl, jak malým stromkům před jeho očima raší lístečky a vzpínají se na drobných stoncích směrem ke slunci.

A protože to nebyl král nevděčný, nechal strom i jeho přítele Ondřeje odvézt ve vlastním kočáře až do přístavu, kde už na ně čekala veliká loď. Jen co na ni spolu vstoupili, loď zvedla kotvy a vyplula na širé moře.

Ovšem už čtvrtého dne plavby se přihnala divoká černá bouře. Mraky zakryly celou oblohu, hromy a blesky se divoce honily, až se moře vzdouvalo velikými vlnami. Kapitán lodi se snažil ze všech sil odvrátit všechna nebezpečí, ale jedna veliká vlna přeci vyzdvihla loď do výše a vrhla ji na ostrý korálový útes. Potom, jako by se už moře nasýtilo, bouře náraz utichla. Ale velikým proraženým otvorem se do lodi dál proudem hrnula voda. Jen několik záchranných člunů se podařilo námořníkům ještě spustit na vodu, než se celá loď potopila.

Strom s Ondřejem plavali bok po boku ve studené slané vodě tím směrem, kterým odpluly záchranné čluny. Ale starému muži docházely rychle síly a strom věděl, že už se nad hladinou dlouho neudrží. Chtěl-li jej

zachránit, nesměl dlouho váhat. Věděl, že jeho původní tělo bylo z proschlého dřeva a snadno by Ondřeje uneslo. Nebyl si jistý, zdali je právě první čtvrt měsíce, ale chtěl se o svou proměnu alespoň pokusit.

"Přeji si," řekl strom, " abych byl zase stromem."

V té chvíli se kolem něj rozlila zlatá zář a když pominula, nemohl strom už pohybovat ani rukama, ani nohama. Dědeček Ondřej se vyšplhal na jeho mohutný kmen a mohl si konečně na chvíli odpočinout. Potom ale připlavili ke stromu i ostatní námořníci, kteří se také do záchranných člunů nevešli, a všichni se snažili stromu zachytit. Bylo jich tolik, že se strom začal potápět. Několik vln se přes něj přelilo a jedna z nich s sebou odnesla i stařečka Ondřeje.

Strom mu ale už nemohl více přispěchat na pomoc. Nebyl úplněk a nemohl se proto proměnit zpátky ve skřítku. Jeho veliké dřevěné tělo unášel mořský proud ve svém náručí dál a dál jen podle své vůle a vlny jej přitom kolébaly ze strany na stranu. Pod kůru mu začala pronikat mořská voda, sůl ho pálila po celém těle, od nejtenčích větvíček až po konečky kořínků, že se strom nemohl vůbec nadechnout. Bolest však pomalu ustupovala a spolu s ní se vytrácelo i světlo slunce ze stromových očí. Měkká peřina tmy přikryla jeho mysl a lehounce ji odnášela daleko za brány říše snění.

Když se strom konečně probudil, ležel na břehu moře. Věru krásně se mu spalo. Měl stále zavřené oči, jen zhluboka vdechoval jemnou lahodnou vůni, která ho obklopovala. Byla tou nejkrásnější, jakou kdy poznal, až se mu z ní točila hlava.

Cítil, že má ruce a nohy, ale také kůru stromu jako dřív. Nic ho nebolelo a necítil žádnou únavu. Ale nebyl to žádný sen. Když strom konečně oči pootevřel, spatřil nad sebou modravé nebe a usměvavou tvář přítele Ondřeje.

"To jsem rád, že jsi zůstal naživu," zašeptal strom a otevřel oči docela.

Když se ale na Ondřeje zadíval pozorněji, shledal, že to už není ten starý děd, kterého znával, ale urostlý muž plný síly překypující zdravím. Už nebyl shrbený a pohublý, ale urostlý a silný, také všechny vrásky z čela mu zmizely a vůbec jeho celková podoba byla až nadpozemsky krásná."

"I kdypak," zasmál se Ondřej. "V moři kolem plavala spousta mladých námořníků a všechny dohromady nás tvůj kmen unést nemohl. Žil jsem už dlouho, a proto jsem se o své vůli rozhodl uvolnit místo jednomu z nich. Sám jsem se ještě chvíli pokoušel držet nad hladinou, ale nakonec mě jedna vlna popadla a stáhla mé tělo až na samé dno moře. Já jsem ale neklesal spolu s ním až tam dolů, místo toho jsem se ocitl tady v té překrásné zahradě. A jak vidím, ještě někdo tu na tebe čeká."

"Kdo?", zeptal se zvědavě strom. Rychle vstal a rozhlédl se. Jaká krása se zjevila jeho očím, nelze vůbec slovy vypovědět. Z rozkvetlé jarní zahrady plné urostlých košatých stromů a nejrůznějších květů zářivých barev přicházel zvláštní vznešený strom a ladně pokyvoval svými větvemi na pozdrav.

"Ale to přeci," zajíkal se strom dojetím, "tam, vidíš Ondřeji, ten strom, co přichází z té rajske zahrady, to je přeci můj příbuzný," radoval se a slzičky štěstí mu vyhrkly do očí..

"Ach, jak se těším, až jej poznám. Jak se asi jmenuje."

Druhý strom mezitím přišel tak blízko, že se konečky větví obou stromů navzájem zlehka dotýkaly. A potom jeho listy zašuměly jak nejkrásnější ptačí sbor:

"Vítám tě doma synku. Semínko, ze kterého jsi vyrostl, se zatoulalo opravdu daleko. Ačkoliv jsi nás nikdy nepoznal, přeci jsi svým životem dokázal, že jsi zůstal jedním z nás, jedním z pravých stromů ráje. Jmenujeme se Stromy života. Pojd' se mnou, je tady mnoho zajímavých věcí k vidění."

A stromy si navzájem propletly své větve a odešly spolu do hlouby rajske zahrady. Ondřej se za nimi ještě dlouho díval, než mu nakonec zmizely z dohledu. Potom rozepjal svá veliká sněhobílá křídla a vznesl se ke slunci zářícímu na blankytně modrém nebi.

Obsah

POHÁDKA ČERVENÉHO KVĚTU
PŘÍBĚH VLKODLAKA ARAIE
O MYŠINCE A SPLNĚNÝCH PŘÁNÍCH
O PRINCEZNĚ Z ČERNÉHO MĚSTA
POHÁDKA O STROMU

*konverze do .pdb 2003 arnz